

**EGRI SZALAPARTI
EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY,
ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA, SZAKISKOLA,
KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA, FEJLESZTŐ NEVELÉS-
OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA
ÉS KOLLÉGIUM**

A Kollégium Pedagógiai Programja

2024.

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. A kollégiumi nevelés célja, feladatai	4
3. A kollégium társadalmi szerepe	6
4. A kollégiumi nevelés alapelvei	8
4.1. Az alapelvek érvényesítése a nevelő-oktató munka során	8
5. Intézményünk kollégiumában kiemelten kezelt feladatok, a kollégiumi nevelés feladataihoz kapcsolódva	12
5.1. A kollégiumi nevelés feladata különösen:	12
5.1.1. A tanulás tanítása	12
5.1.2. Az erkölcsi nevelés	13
5.1.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	13
5.1.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	14
5.1.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	14
5.1.6. A családi életre nevelés	14
5.1.7. A testi és lelki egészségre nevelés	15
5.1.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	15
5.1.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	15
5.1.10. Pályaorientáció	16
5.1.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	16
5.1.12. Médiatudatosságra nevelés	16
5.2. A társadalmi beilleszkedés, integráció elősegítése érdekében kiemelten kezelt fejlesztési feladatok	17
5.2.1. Énkép, önismeret, társas kultúra, szociális képességek fejlesztése	17
5.2.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	18
5.2.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése	19
5.2.4. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése	21
5.2.5. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése	22
5.2.6. Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése	23
5.3. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók kollégiumi fejlesztése	25
5.3.1. Céljaink:	25
5.3.2. Feladataink:	25
5.3.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	26
5.3.4. Elemi pszichoszomatikus funkciók	26
5.3.5. Egészségfejlesztés	27
5.3.6. Szabadidős készségek	27
6. A Kollégium működése	28
6.1. Személyi feltételek, munkakörök, elvárások	28
6.1.1. Személyi összetétel:	28
6.1.2. Kollégiumi nevelőtanári munkakör, és elvárások a kollégiumi nevelőkkel szemben.	28
6.1.2.1. Elvárások a kollégiumi nevelőkkel szemben:	28
6.1.3. További munkakörök, és elvárások	29
6.2. Tárgyi, környezeti feltételek	30
6.3. Intézményünk kollégiumi életének szervezése	31

6.3.1. Kollégiumi napirendek	32
6.3.1.1. Napirend a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek számára	33
6.3.1.2. Napirend az enyhe értelmi fogyatékos általános iskolás és szakiskolás tanulók számára	34
6.3.1.3. Napirend a középsúlyos értelmi fogyatékos általános iskolás és készségfejlesztő iskolás tanulók számára	35
6.3.2. Munkaszervezés	36
Pedagógiai felügyelet biztosítása az esti időszakban	36
A pedagógiai oktató-nevelő munkát közvetlenül segítő tevékenységei	36
6.4. Hagyományok ápolása, teremtése intézményünk kollégiumában	37
6.5. A kollégium kapcsolatrendszere	38
6.5.1. Munkakapcsolatok	38
6.5.2. A diákönkormányzattal való kapcsolat	38
6.5.3. Külső, partneri kapcsolatok	39
7. A kollégiumi tevékenység szerkezete	40
7.1.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	40
7.1.2. A kötelezően biztosítandó foglalkozások leírása	43
7.1.2.1. Felkészítő foglalkozások	43
7.1.2.1.1. Tanulást segítő foglalkozások	43
7.1.2.1.2. Tanulást segítő tematikus csoportfoglalkozások	44
7.1.2.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások	46
7.1.2.2.1. Csoportvezetői foglalkozások	46
7.1.2.2.2. Tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások	46
7.1.2.2.3. Agressziókezelés, viselkedésformálás és konfliktuskezelés	47
7.1.2.3. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások	47
7.1.2.4. Egészséges életmódra nevelés, önálló életre felkészítés	48
8. Foglalkozási órakeretek	49
a kollégiumi foglalkozási csoportok számára	49
8. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszama évfolyamonként és az óvodában	50
9.	55
A kollégiumi foglalkozások keretprogramjának terve a csoportfoglalkozások és foglalkozási csoportok munkájának szervezéséhez és tartalmának meghatározásához	55
10. A kollégiumi nevelés eredményessége, értékelés	76
10.1. A pedagógus nevelőmunkájának eredményessége, értékelése	76
10.2. A gyerekek, tanulók értékelése	77

*„Ám jobbra, élhetőbbé tenni világunkat,
- mint a mesék óriásainak - a mi dolgunk.
Hogy a legszebb gyermekálmokat
Értük és velük valóra válthassuk!”*

(Kürthy Lia)

1. Bevezetés

Kollégiumunk sajátos nevelési igényű - enyhe értelmi fogyatékos, közepsúlyos értelmi fogyatékos, autista, valamint súlyosan-halmozottan sérült – gyermekek, tanulók nevelését, oktatását látja el, óvodás kortól egészen a Készségfejlesztő Iskola befejezéséig.

A kollégium az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak, ha: a lakóhelyüktől távol tanulnak, mert a gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásuk csak ebben a formában oldható meg, testi – lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt szükséges.

Kollégiumi ellátás, nevelés - oktatás, értelmi fogyatékoság miatt sajátos nevelési igényű gyermekek esetén az óvodai nevelés kezdetétől vehető igénybe.

A kollégiumi nevelés a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével a kollégiumunk pedagógiai programja szerint folyik.

Intézményünkben a kollégium munkarendjét úgy határozzuk meg, hogy alkalmazkodjék a gyermekek óvodai és a tanulók iskolai munkarendjéhez, az érintett intézményegységekkel szerves összhangban végezzük nevelő munkánkat.

A kollégium egyik alapfunkciója az óvodai, és az iskolai nevelő – oktató munka támogatása, kiegészítése.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekek, tanulók kollégiumi életét úgy szervezzük meg, hogy az a leghatékosabb lehetőséget biztosítsa minden gyerek önmagához mért komplex személyiségfejlesztéséhez és többcélú intézményünk közös céljainak megvalósításához is.

Olyan környezet kialakítására törekszünk, ahol megvalósul a nevelés - oktatás, valamint a gyermekekről, tanulókról való gondoskodás gyermekközpontúsága.

Nevelőmunkánk során kiemelt hangsúlyt kap az erkölcsi normák elsajátíttatása, az esélyteremtés, a hátránykompenzáció, a tanulás támogatása, a tehetséggondozás, a pályaorientáció, és nem utolsósorban a társadalmi beilleszkedésre, a kitartó munkavégzésre, munkavállalásra felkészítés.

2. A kollégiumi nevelés célja, feladatai

A kollégium hozzájárul a NAT szerint a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

A kollégium – céljai elérése érdekében - gyermek- és tanulóközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki.

A kollégiumi nevelés célja:

Az óvodás gyermekek és a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekink, tanulóink fogyatékból eredő hátrányainak csökkentése a gyógypedagógia eszközrendszerével, az egyénre szabott sajátos neveléssel, az értelmileg sérült gyermekek, tanulók komplex személyiségfejlesztése, az eredményes társadalmi szocializációra való felkészítés egyéni képességeik figyelembevételével.

Céljaink között szerepel:

- az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó,
- környezet- és egészségtudatos,
- tájékozott, minél önállóbb életvitelre alkalmas,
- önmagával, másokkal és a környezetével szemben is igényes,
- önismerettel rendelkező, öntudatos,
- saját értékeit, érdekeit érvényesíteni tudó,
- szociálisan érzékeny, másokkal szemben toleráns, nyitott,
- egyéni és közösségi sikerességre törekvő,
- környezetére odafigyelő, annak értékeit óvó,
- hazájukat szerető emberek nevelése.

Feladatok céljaink megvalósítása érdekében:

A kollégiumban lakó óvodás gyermekek, tanulók személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történjen.

Feladataink:

- a gyermekek, fiatalok szociális, egészségügyi és kulturális ellátásának biztosítása, otthonpótlás,

- gyermekközpontú, személyiségközpontú környezet kialakítása és tanulóközpontú tevékenységrendszer működtetése,
- az óvodában, általános iskolában, **szakiskolában** és a készségfejlesztő iskolában megszerzett ismeretek gyakorlása, készségek fejlesztése,
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanítása, alkalmazásának gyakoroltatása,
- az egészséges életmódra nevelés - a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák megismertetése, képességek fejlesztése,
- környezettudatos életmódra, környezetvédelemre nevelni,
- a fizikai környezettel szembeni igényesség kialakítása, fejlesztése a lehetőségek függvényében az egyéni igényeket is figyelembe véve a saját környezet, személyes élettér megfelelő kialakítása,
- olyan kompetenciák elsajátíttatása, szocializációt segítő képességek fejlesztése, amelyek biztosítják a gyerekek, fiatalok számára a társadalmi beilleszkedés és a munkaerőpiacra való bekerülés lehetőségét, és fejlesztik alkalmazkodóképességüket, a mindennapi életben való helytállást,
- felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő,
- szabadidős programok biztosításával a szabadidő hasznos, kulturált eltöltésére nevelni.

3. A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye.

Intézményünkben a kollégium egyenrangú nevelési egységként, a belső szakmai autonómia biztosítása mellett működik.

A kollégium a nevelési-oktatási környezet, a helyi társadalom, a beiskolázási körzet sajátosságait, partnereinek igényeit, továbbá a társadalmi elvárásokat figyelembe véve végzi munkáját.

A kollégiumpedagógiánk a családi, az iskolai és a bentlakásos nevelés sajátos jellemzőit tartalmazó, összesítő pedagógia.

A kollégiumi nevelésben egyaránt hangsúlyos szerepet kap az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása, a gyermekek és fiatalok testi, lelki, szociális fejlődésének elősegítése az életkori sajátosságok és egyéni adottságok figyelembevételével.

A kollégiumban a foglalkozások célja a kollégista személyiségének, erkölcsi habitusának és tudatosságának, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek és érdeklődésének megalapozása és fejlesztése.

A kollégium egyik alapfunkciója az óvoda és az iskolák nevelő - oktató munkájának támogatása, kiegészítése.

Adottságainál fogva, a lakókörnyezet pedagógiai, kulturális életébe bekapcsolódhat, szervezheti azok programját, annak érdekében is, hogy inkluzívvá, befogadóvá tudja tenni a lakóközösséget, s ezzel a társadalmi integrációs lehetőségeket hatékonyabban tudja kiaknázni. A tágabb lakókörnyezet multikulturális adottságaira építhetünk az ismeretnyújtás és gyakorlás pedagógiai folyamatában.

A kollégium alapfeladata és társadalompolitikai szerepe:

Megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket nyújt azon óvodás gyermekek és tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a sajátos nevelési igényének megfelelő óvodai fejlesztésre, iskolai tanulásra, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, illetve akiknek családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium:

- a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához,
- pedagógiai tevékenysége során megvalósítja a tanulók személyiségének komplex fejlesztését,
- kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt,
- tanulóink számára biztosítja a társadalom által elvárt erkölcsi magatartásformák továbbítását, gyakorlását,

- a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben lehetőséget nyújt a társadalmi együttélés, együttműködés, az önkormányzó képesség, döntésfelelősség, konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítására, gyakorlására,
- a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, megalapozza a sikeres társadalmi beilleszkedést,
- a gyermekek, tanulók számára egyéni képességeiket figyelembe véve, a neveléshez, tudáshoz jutáshoz azonos esélyt biztosít,
- segíti a tanulókat a hátrányok leküzdésében, fontos, hogy esélyeket teremtsen, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, ami által az életminőséget is javítja és elősegíti a társadalmi mobilitást,
- fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanulóhoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a tanulók felzárkóztatásának segítésében,
- a kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, például bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, kulturális,- tanulmányi,- sportversenyekre történő felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára.

4. A kollégiumi nevelés alapelvei

- az alapvető emberi és állampolgári szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti, az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása;
- demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekeink, tanulóink különleges, egymástól is eltérő szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a kollégiumban lakó gyermekek, tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- a gyermekek, tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- a nevelési folyamatban részt vevők - szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet - számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széleskörű szabadidős tevékenységekínálat biztosítása;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- a szociális integráció megvalósításának elősegítése;
- az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.

4.1. Az alapelvek érvényesítése a nevelő-oktató munka során

Feladatainkat az alapelveknek megfelelően végezzük a következők szerint:

- ***A gyermekközpontú szemléletet érvényesítjük***

A kollégiumunkban a lehetőségekhez mérten gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet igyekszünk kialakítani és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtetünk.

A személyiségfejlesztő munka során a gyermek saját képességeit és adottságait vesszük alapvetően figyelembe és egyénileg differenciált tartalmak, módszerek alkalmazására törekszünk.

Kollégiumunkban a nevelő-oktató tevékenység a szeretetre, toleranciára épül. Igyekszünk a nálunk elhelyezett gyerekeknek óvodás koruktól kezdve, készségfejlesztő iskolás korukig a különleges helyzetüknek, speciális nevelési szükségletüknek megfelelő, megértő, családi közegét biztosítani.

○ ***A normalizációs elvet alkalmazzuk***

A normalizáció elve alapján a kollégiumban elhelyezett sajátos nevelési igényű, különleges helyzetű gyermekek, tanulók számára a társadalom más tagjaival azonos minőségi követelményeknek megfelelő elhelyezést, életfeltételeket és életvitelt kell biztosítani. Úgy kell tehát a céljainknak megfelelő feladatrendszert kialakítani és megvalósítani, hogy azok a társadalom megszokott feltételeinek és életmódjának a lehető legteljesebb mértékben megfeleljenek.

A normalizáció elve a támogató szolgáltatásunk elsődleges irányelve. E szerint a gyermekek, tanulók életét a kollégiumban úgy igyekszünk megszervezni és megvalósítani, hogy életvitelük a lehetőség szerint közelítsen a társadalom általános életviteli normáihoz, elvárásaihoz.

Tanulóinkban támogatjuk és építjük az önálló, teljes életre való törekvés kialakulását.

A normalizációs elv szerinti összetevők: a szabályos, rendszeres napirend, a szabályos, rendszeres heti rend, a rendszeres éves tevékenységek, az életciklus normális tapasztalatainak biztosítása, a megfelelő tisztelet igénye, a kétnemű világban való élet feltételei, a megfelelő életszínvonal, és megfelelő környezeti feltételek.

A megvalósítást segíti a kollégium társadalmi kapcsolatának bővítése és aktivizálása, a hagyományok ápolása, a közintézmények, a művelődést, és kulturált szabadidős tevékenységeket biztosító intézmények használatára nevelés, a kollégiumban lakó gyermekek és fiatalok, valamint és a lakóhely többi gyermekének természetes érintkezési lehetőségei, szabadidős programok, a fiatalok munkája, esetleges munkalehetőségek az iskolán kívüli környezetben.

○ ***Kiemelt figyelmet fordítunk a kollégium nyitottságának érvényesítésére***

Rendszeresen bővítjük intézményen kívüli kapcsolatainkat, arra törekszünk, hogy gyermekeinket elfogadtassuk ép társaikkal, és megtanítsuk őket önmaguk elfogadtatására is. Építjük és mélyítjük kapcsolatainkat civil szervezetekkel és ép gyerekek óvodaival, iskoláival.

Az elv alkalmazása során a tanulók ismereteit, tapasztalatait (az intézményen kívülit is) rendszerezzük, megerősítjük, vagy javítjuk.

A különböző kulturális, sportjellegű tevékenységrendszert biztosító intézmények programjaiba is bekapcsolódunk, számítva a szülők együttműködő segítségére is.

○ ***Sokoldalú, aktív közösségi élet, tevékenykedtetés megvalósítására törekszünk***

A gyerekekkel, fiatalokkal megismertetett jogokhoz és kötelességekhez igazodó sokoldalú, színes, érdekes közösségi élet megvalósulását segítjük, amely életkorukhoz, fejlettségükhöz igazodik.

Közösségformáló ereje van a hagyományok közös ápolásának, újak teremtésének, az ünnepeknek, a kulturális - és sporteseményeknek, kézműves játszóházaknak.

Eredményesen működik a Diákönkormányzat, esetenként az iskola újság és az iskolarádió, valamint a kollégiumi nevelési program egy-egy témaköréhez hetes projektek kapcsolódnak. A programokat a tanulókkal közösen szervezzük és valósítjuk meg.

A tanulók közösségi programokba, és azok szervezésébe, a Diákönkormányzatba, Diáksportkörbe való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása, fontos nevelési elv.

A diákönkormányzat tevékenységei által a kollégium segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását, gyakorlását.

Lehetővé tesszük a tanulók sajátos képességeinek figyelembe vétele mellett, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban a patronáló pedagógus segítségével felelősen alkalmazzák a demokratikus önérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

Kollégiumi rendezvényeinkben és játszóházainkban aktív segítők és szervezők a DÖK tagjai.

A kollégiumi pedagógiai program egy-egy témaköréhez hetes projektek kapcsolódnak. Ezen tevékenységek tervszerű szervezésén, irányításán, fejlesztésén keresztül megalapozzuk a tanulók önálló, aktív személyiséggé való fejlődését.

○ ***Elősegítjük a gyermekek, tanulók önállóságának fejlődését, az öntevékenységhez lehetőségeket biztosítunk***

Kiemelt feladatunknak tekintjük a minél önállóbb életvezetésre való felkészítést a gyerekek, tanulók személyi adottságaitól lehetőségeitől függően. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

A gyerekek, tanulók egyéni fejlődési ütemét figyelembe vevő fejlesztő tevékenységrendszer kialakítása, a megfelelően biztosított feltételek, és állandó gyakorlás mellett elsajátítják az önkiszolgálás munkafolyamatait, megtanulják az önálló életvezetéshez szükséges attitűdöket.

Az önkiszolgáló munka a mindennapok része, mely saját személyük gondozásától környezetük gondozásáig terjed.

Minden tevékenységük a saját, és környezetük által elvárt magatartásforma kialakítását célozza meg, miközben a felnőtt mindenkor jelen van irányító, segítő munkájával.

A feladatok végrehajtásának szervezését és állandó ellenőrzését a pedagógusok, a gyermek- és ifjúsági felügyelők, asszisztensek végzik.

Ők azok, akik fokozatosan biztosítják a gyermekek, tanulók minél nagyobb önállóságát, öntevékenységét, a munkában való aktív részvételt, az érzelmileg motivált akarati hozzáállást.

○ ***A motiválás, a pozitív megerősítés elvét folyamatosan alkalmazzuk***

Nevelőmunkánk során felértékelődik az emocionalitás, az érzelmi ösztönzés, a motiváció. A tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése folyamatos alkotó eleme munkánknak.

A gyermekeket és tanulóinkat a pozitív megerősítés elvét alkalmazva ösztönözzük a magukénak érzett cél megvalósítására, hogy jobb színvonalú gyermeki, tanulói tevékenységekre, eredményességre törekedjenek.

Neveléssel, tanítással és az értékelésnél a pozitívumok kiemelésével arra törekszünk, hogy sikerhez segítsük a gyerekeket, tanulókat. Erősítsük én tudatukat, cselekvési kompetenciájukat, perszonális és szociális integrációjukat.

○ ***A személyiség korrekciós, kompenzációs fejlesztése elvét alkalmazzuk***

Az értelmileg sérült tanulóknál az énkép, az érzelmi és akarati élet, a személyiség összetevőinek korrigálása nagyon fontos feladat. Mindezeket a gyermekek egyéni értékeinek, adottságainak feltárásán keresztül végezzük, igyekezve minél több sikerélményhez juttatni őket.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése. Bevezetésre kerültek a viselkedésrendezést célzó és konfliktuskezelést segítő csoportfoglalkozások is.

○ ***A tanulás tágabb értelmezésének alapelvét érvényesítjük***

„A tanulás egy rendszerben vagy irányító részrendszerben a környezettel kialakult kölcsönhatás eredményeként előálló, tartós és adaptív változás.”

Kollégiumunkban a komplex személyiségfejlesztést szolgáló foglalkozások, szervezett tanórák, tanulási formák azt a célt szolgálják, hogy tanulóink személyiségében tartós és használható tudás épüljön ki.

A kollégiumban a tanulás elsődleges tere a mindennapi élet egész tevékenységrendszere, önmaga ellátásának megtanulása, a környezetből szerezhető tapasztalatok tudatos biztosítása, összegyűjtése. A tanulást az ismeretek bővítésén, megszilárdításán és a tapasztalatszerzésben való iránymutatáson túl a gyakorlással segítjük elő.

A napi - és heti rend szerint szervezett (előre tervezett nevelési-oktatási feladatokat megvalósító) tanórai foglalkozásokon, kiemelten az iskolai nevelő-oktató munka folyamatában elsajátított ismeretanyag megerősítéséhez, gyakorlásához kell hozzárendelni a tevékenységrendszert.

A tanulóink egyéni sajátosságaiknak, speciális igényeiknek megfelelő módszereket, és bánásmódot igényelnek a tanulási, gyakorlási folyamatban egyaránt. Az egyéni megsegítés, korszerű, differenciált foglalkoztatást lehetővé tevő módszerek alkalmazása minden foglalkozás alapját képezi.

5. Intézményünk kollégiumában kiemelten kezelt feladatok, a kollégiumi nevelés feladataihoz kapcsolódva

A kollégiumban lakó gyerekek, tanulók személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik.

A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a kollégiumi nevelőtanárok tartalmas és rendszeres együttműködés során hatékony tanuló megismerési technikákat alkalmazva ismerjék meg a gyermekeket, tanulókat és annak megfelelően, az iskolai gyógypedagógusokkal együttműködve segítsék elő személyiségfejlődésüket.

5.1. A kollégiumi nevelés feladata különösen:

5.1.1. A tanulás tanítása

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motiváció, az egyéni tanulási módok feltárása és biztosítása.

A társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés érdekében kiemelten fontos felkészíteni az egész életen át tartó tanulásra.

A közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók igen eltérő egyéni adottságokkal bírnak, fejlesztésük során egyénenként is eltérő nevelési, oktatási igények és szükségletek jelentkeznek. Tanulásukat, a fejlesztés szokásos útjait, módszereit jelentősen módosítja a kommunikáció és a beszéd fejlődésének sajátos útja, a megismerő funkciók késleltetettsége, a lassúbb tanulási tempó, a figyelem ingadozása, az alacsonyabb fokú terhelhetőség.

A sikeres tanítás-tanulás feltétele a kis csoportokban, egyéni differenciálás mellett történő cselekedtető módszerekkel történő fejlesztés, a kis lépésekben való haladás, a gyakori ismétlés, a jól átlátható, tagolt és ösztönző tanulási környezet.

A fejlesztés alapja az alkalmazkodás az egyéni tanulási tempóhoz, az állandó megerősítés, gyakorlás, pozitív visszajelzés, megerősítés biztosításával.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek, tanulók kiemelkedő jelentőségű tulajdonságainak megfelelően módosítani szükséges a tanítás - tanulás módszereinek tervezését.

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát.

Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül.

Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést.

A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a tanulás.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

5.1.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint beépülésük elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe.

Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

5.1.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén és megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra.

Ki kell, hogy alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz.

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak a megismerését.

A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

A kollégium segítse elő a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös tekintettel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A tanulók élhessék meg a szülőföld szeretetét, különösképpen a hagyományok, és értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, a nemzeti, történelmi, és kulturális örökség megbecsülését.

A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fontos az egységes nemzettudat erősítése, a nemzeti és európai önzonosságra nevelés.

Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

A nemzetiséghez tartozó tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az adott nemzetiséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzetiségi kultúrájának, nyelvének, szokásainak ápolása és fejlesztése.

5.1.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közös között.

Tudják, hogy a felelős állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket.

Feladatunk felkészíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer, amely lehetőséget ad a demokratikus jogok gyakorlására.

5.1.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A gyerekek, tanulók saját személyiségének megismerése, a megfelelő önértékelés nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a helyes önismeret.

A gyerekek, tanulók önismeretének alakításához a mindennapokban fontos a pozitívumokra építő, folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, és az önbizalom erősítése.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5.1.6. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a családi életre nevelés, a harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülésére nevelés. Ez a nevelés segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről.

A kollégiumnak foglalkoznia kell a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is. Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie nevelő-oktató munkánk teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

5.1.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerep jut a társadalmi beilleszkedésben.

A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához, segítse elő a mindennapos testnevelés, testedzés megvalósulását.

Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

5.1.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztő nevelés különös jelentőséggel bír a másság elfogadása, a betegség, a sérült ember iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása terén.

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős emberi, állampolgári léthez.

5.1.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek életüket befolyásolhatják.

Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez szükséges a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása. A szorosan vett természeti és társadalmi környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell, hogy jelentkezzen.

5.1.10. Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók eltérő képességeihez, és életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.

Megismerhetik az általuk végezhető értelmes munkatevékenységeket, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést, az ahhoz szükséges képességek fejlesztését.

5.1.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumban a lehetőségekhez igazodóan fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok) adta egyénileg is különböző lehetőségekre.

Ennek megfelelően célszerű a szülőkkel együttműködve olyan gyakorlatokat, és megfelelő gyakorlati háttérrel biztosítani, hogy a munkamegosztást, családi életet, ház körüli tevékenységeket, a fizetés beosztását, hivatalos ügyintézés módját elsajátíthassák, gyakorolhassák.

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulóink ismereteket szerezzenek az értékteremtő munka, a célszerű gazdálkodás, javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén, valamint felismerjék saját felelősségüket.

Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

5.1.12. Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók képességeiknek megfelelően értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.

Ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket.

Tudatosuljon bennük, az ezekben az alkalmazásokban levő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.

A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van.

A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

5.2. A társadalmi beilleszkedés, integráció elősegítése érdekében kiemelten kezelt fejlesztési feladatok

Intézményünkben a kollégiumi nevelőmunka során figyelembe vesszük, hogy a Kollégiumi alapprogramban megfogalmazott feladatok megvalósításának lehetőségét jelentősen befolyásolják a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, közép súlyos értelmi fogyatékos, autista, súlyosan, halmozottan sérült) óvodás gyermekek, általános iskolás, **szakiskolás** és készségfejlesztő iskolás tanulók sajátosságai, egyéni képességei, fejlesztési lehetőségei.

A társadalmi beilleszkedés, integráció érdekében kiemelten törekszünk a következő fejlesztési feladatok eredményes megvalósítására:

- Énkép, önismeret, társas kultúra, szociális képességek fejlesztése
- A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése
- Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése
- Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése
- Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

5.2.1. *Énkép, önismeret, társas kultúra, szociális képességek fejlesztése*

A megfelelő önértékelés, a saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret.

Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

- A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás képességét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.
- A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Elsősorban olyan ismereteket nyújtunk számukra, amelyek segítik önmaguk jobb, reálisabb megismerését, értékelését.
- Kiscsoportos formában tanulóinknak lehetőségük adódik viselkedésrendező és konfliktus-kezelő csoportfoglalkozásokon való részvételre, ahol játékokon keresztül a személyiségükben pozitív változásokat érhetünk el.
- A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek - empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére a tanulók értelmi szintjének megfelelően. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.
- A személyiségfejlesztő nevelés, a felelősségvállalás másokért, a másság elfogadása, a betegség, a sérült társ elfogadása, együtt érző, segítő magatartás kialakítása különös jelentőséggel bír kollégiumunk feladatai között. A szociális érzékenység, az

együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megoldás képességének kialakítása fontos feladataink közé tartozik.

- A közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, gyakorlását és az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásának megítélését változatos eszközökkel segíti a kollégium.
- Segítséget nyújtunk a gyermekek olyan pozitív személyiségjegyeinek alakításában, mint az önálló kezdeményezési készség, a türelem, a kitartás, a segítőkészség, egymás megbecsülésének, elfogadásának képessége.
- Törekszünk olyan erkölcsi norma- és viselkedérendszer kialakítására, amely a társadalomban való sikeres részvételüket segítheti elő.
- A személyiség alakítására a játék van a legnagyobb hatással, ami nevelő, fejlesztő hatással van a tanulási - és a munkavégző képességre. Segítséget nyújt, a szociális ismeretek elsajátításához, a szociális képességek területén jelentkező akadályozottságok (pl. a normakövetés képességének zavara, a kooperatív készségek és az önfegyelem hiánya, a kommunikációs zavarok, a kritikátlanság) korrekciójához.
- Erősíti a „valakihez tartozás” élményét a „valaki kedvéért teljesíteni” cselekvési motívumot.
- Állampolgári szerepekre neveljünk a diákjainkat, hogy váljon a környezetében zajló események ismerőjévé, részesévé egyéni, csoport- és a közösségi érdekek megismerésén keresztül.

Ezen feladatok megvalósításában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a diákönkormányzat által szervezett tevékenységrendszer is.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia.

5.2.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

- A megismerési folyamat egészének fejlesztésére törekszünk.
- Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.
- Fejlesztjük a kreativitást, erősítjük a tanulási motívumokat - az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát elő kell segíteni, hogy fontossá váljon a tanulás a gyerekek, fiatalok számára.
- Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására.
- Segítjük a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordítunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény is ébredjen a tanulóknál, s így mindennapi életük részévé váljon a tanulás.
- Az adott tanulók életkorától, értelmi szintjétől függően kell kialakítani és fejleszteni a tanulási, megismerési és gondolkodási képességeiket. A tanulási kudarcok okainak feltárása, adekvát tanítás-tanulás módszertani eljárások alkalmazásával, azok kezelése a kollégium feladata.
Differenciált fejlesztésben részesítjük tanulóinkat, és lehetőleg cselekvéssel, cselekedtetéssel szoros összefüggésben történik az ismeretnyújtás a tanórákon, valamint a kultúr-, játék- és munkafoglalkozásokon is.
- Óvodás, általános iskolás, **szakiskolás**, készségfejlesztő iskolás és adaptációs nehézségekkel küzdő (nehezen nevelhető, deviáns magatartású) gyermekeinknél a

megfelelő tanítási, tanulási módszereket alkalmazva (az együttműködésen alapuló kooperatív technikák alkalmazása, projektek szervezése, a differenciált, személyre szabott fejlesztő munka), gyermekeink tanuláshoz való hozzáállását fejlesztjük, hogy az óvoda, általános iskola, **szakiskola**, készségfejlesztő iskola és a társadalom által elvárt követelményeket megfelelően ismerjék és tudják elsajátítani.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia.

5.2.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaaorientáció segítése

Nevelőmunkánk alapja a tanulók képességeinek megismerése.

Biztosítani igyekszünk annak az esélyét, hogy tanulóink személyes adottságaiknak megfelelően, de a lehető legnagyobb sikerélménnyel és eredményességgel végezzék tanulmányaikat.

Olyan változatos szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmazunk, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket, a tanulók egyéni szükségleteit kezelhetjük, és felkészíthetjük őket a pályaválasztásra, de legalább a kitartó, folyamatos munkavégzésre.

Törekszünk a lemaradó tanulók felzárkóztatására, segítjük a valamiben tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében.

Foglalkozásainkat rehabilitációs, habilitációs célokkal vezettük be.

Felzárkóztatás:

- A kollégium változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével a tanulók között meglévő képességbeli különbségeket kezelni tudja. Ilyen területnek tekintjük a hátrányos helyzetből, SES státuszából adódó elmaradások kompenzálását a kollégiumi élet során külső programok által, kulturális, esztétika élmények biztosításával is.
- A tanórai foglalkozások fontos feladata, hogy segítse a tanulásban elmaradt gyermekeket, lehetőséget teremtsen, hogy a tehetséges tanulók képességei fejlődhessenek, tudásuk bővüljön. Mindezeket segítik a nevelés során használt pedagógiai módszerek, a témahetek bevezetése, nevelő tárgyu beszélgetések, differenciált feladatvégzés minden foglalkozás típusban és kooperatív tanulási technikák alkalmazása.

Tehetséggondozás:

- Törekszünk az egyéni és közösségi sikeresség elősegítésére, azokon a területeken, ahol a tanuló jól teljesít. Kollégiumi nevelésünk feladata, hogy segítsük a tanulót sikerek elérésére úgy, hogy a sikerélmény során a pszichés gátló tényezők csökkenjenek.
- A pedagógus felelőssége az életkori sajátosságok és a fogyatékosságból adódóan szükséges megsegítés mértékének megválasztása.

- Szakmai tudásunkkal, emberségünkkel arra törekszünk, hogy elfogadó, szeretetteljes légkörben neveljük a ránk bízott tanulókat, ahol a cél az önmagukhoz viszonyított fejlődés, és a képességek egyénileg elérhető legmagasabb szintre juttatása.
- Sajátos pedagógiai feltételrendszer biztosításával minden lehetőséget megadunk az ismeretek, készségek gyakoroltatására, képességek fejlesztésére, az önálló élethez szükséges szokásrendszer kialakítására, a szabadidő értelmes eltöltésére.
- Segítséget nyújtunk a környezetbe való beilleszkedéshez, hogy abban tevékenykedni, tudjanak, és lehetőségeikhez mértén kiegyensúlyozott, teljes életet legyenek képesek élni.
- A tehetségfejlesztés legfontosabb színterei: mozgáskultúra, zenei hallás, kéz ügyesség, kommunikáció fejlesztése.
Fontos a megjelenés az intézmény rendezvényein és a közéletben; pályázatokon, versenyeken való részvétel.
- Kollégiumunkban a hagyományos értelemben vett szakkollégiumi foglalkozás nincs. Szervezünk azonban a tehetséges tanulók továbbfejlesztésére egyéni és csoportos felkészítő foglalkozásokat, szakköröket.
A közösségi fejlesztést, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló (szakkör, érdeklődési kör, művészeti csoport működése, kulturális verseny, házi bajnokság) csoportos tevékenységek körét foglalja össze ez a foglalkozási csoport.
Tanulóink szabadon választhatnak szakköreink közül.
- **Tehetséggondozó szakköreink tevékenységével kapcsolatosan kiállítást, bemutatót, versenyt rendezünk.**

Pályaorientáció:

A tanulóknak kollégiumi életük során lehetővé tesszük egyes szakmák megismerését, segítjük pályaorientációjukat, a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

Az eltérő képességű tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest az intézménynek feladata a munka világáról képet nyújtani. A tanulókat képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően segíteni kell pályájuk kiválasztásában, és az ehhez szükséges képességeket személyre szabottan szükséges fejleszteni.

- A pályaválasztásra felkészítés, a pályaorientációs tevékenységrendszer elsődleges célja, hogy a ránk bízott gyermekek a kollégiumi szabadidős tevékenységek során, a séták a kirándulások során minél több oldalról ismerjék meg a hasznos társadalmi létet.
- Ismerjenek meg minél több szakmát, foglalkozási elvárást, érdeklődjenek a felnőtt élettel kapcsolatos feladatok elvárások iránt.
- Kollégiumi programunkat igyekszünk úgy kialakítani, hogy évközben a tanulóinknak lehetőségük adódjon az iskolában oktatott szakmák tevékenységeivel megismerkedni. Ezzel is hozzásegítjük őket, a megfelelő pályaorientáció kialakításához.
- A szabálytanulás, és ismeretszerzés tere a játékos tevékenykedtetéstől a konkrét szituációs feladatokig terjedhet. Élethelyzetek feldolgozásával és megélésével hozzájárulunk, hogy ehhez megfelelő motivációt és ismeretet kapjanak a korábbi éveikben a kollégiumi programok által. Kollégiumi életük végére, intézményből kikerülésük idejére életvezetésükhöz megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek, céljaikat a valósággal összeegyeztetni tudják.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

5.2.4. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

- Hon- és népismerethez kapcsolódóan feladatunk, hogy tanulóink ismerkedjenek meg nemzetünk kultúrájának (zenei, irodalmi, képzőművészeti) értékeivel. Alakítsuk nemzeti azonosságtudatukat jeles ünnepeinkre készülve és azokról megemlékezve. Foglalkozásainkon kitérünk a nemzeti, történelmi, vallási hagyományainkra, jellegzetességeinkre, történelmi értékekre.

Feladatunk, hogy bemutassuk nekik, közvetlen lakóhelyi környezetük, és intézményük székhelyét, Eger múltját, nevezetességeit, Eger muzeális és történelmi hagyományait és a települési folklórt. Mindezekben segítségünkre vannak a munkatervünkben meghatározott célú Térkép-túrák (Eger nevezetességeinek felderítése), kollégiumi hagyományaink, játszóházaink.

A különböző kultúrák egymás mellett élése, feltételezi, hogy tiszteletben tartjuk, ismerjük a bennünket körülvevő multikulturális jegyeket. Tanulóink felé ezeket a kollégiumi létük idején is megfelelően közvetítjük. A projektek témái, városi programjaink is segítenek ebben.

Intézményünk rendelkezik Európai Unió tanteremmel, ahol az Európai Unió országainak bemutatása segíti a megismertetést.

A kiemelt feladat megvalósítása érdekében a kollégiumi nevelés:

- felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban;
- természeti és társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését;
- motivál és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához;
- elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzélemvilág gazdagodását;
- fejleszti az idegen nyelvi kommunikációt, amely még az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál is egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel.

Játékosra, folyamatos gyakorlásra, helyzetgyakorlatokra és hosszabb időkeretre van szükség.

- A médiatudatosságra nevelés területén a gyerekek, fiatalok képességeinek megfelelően törekszünk megismertetni az új és hagyományos médiumok nyelvét, azok használatát, és tudatosítani az alkalmazásokban rejlő veszélyforrásokat.
- Fontos, hogy ismerjék az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező kapcsolatteremtési lehetőségeket:

Próbáljuk szélesíteni az IKT eszközök használatával és számítógéppel kapcsolatos ismereteiket.

A közösségi portálok ellenőrzött használatával ismerőseikkel kapcsolatokat tarthatnak fenn, a kollégiumi újság készítésébe bekapcsolódhatnak, az iskolarádió működtetéséhez műsorokat tervezhetnek, és a szerkesztő munkában is részt vehetnek.

- A könyvtár rendszeres látogatásával bővíthetik az ismeretszerzési, művelődési, önkifejező és kapcsolatteremtési lehetőségeiket.

- A kollégium kiteljesíti a nemzet, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítve a tanulók hazaszeretetét.
- A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.
- A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.
- A kollégiumi nevelés elősegíti a tanulóban az európai uniós polgár identitásának kialakulását, bemutatja az Európai Unió tagság révén megnövekedett lehetőségeket, kihívásokat és a kollégium a programjaival és kapcsolatépítésével elősegíti azok intézményes és személyes hasznosítását.
- A nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az anyanyelvű nevelés, az adott kisebbséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzeti, etnikai kisebbségi kultúrájának, nyelvének szokásainak ápolása és fejlesztése.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

5.2.5. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A kollégium az egészséges és kulturált életmódra nevelés fontos színtere.

Kollégiumunk a példa erejével is nevel, ahol a minden részletében otthonos, igényes, esztétikus közegben, a tanulók jól érzik magukat, fejlődik ízlésük, igényességük, esztétikai érzékük.

- A kollégiumi nevelés feladata a testi-lelki higiénia fejlesztése, folyamatos karbantartása. A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása.
- A gyermekek, tanulók, fiatalok napirendjük kialakításánál figyelünk arra, hogy legyen alkalmuk minél több mozgásra, a szabadidejükben játékra, sportolásra, túrázásra, képességeiknek megfelelően.
- Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek, mint a munkavégzés alapvető feltételének kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésének elősegítésében, ezért különös figyelmet fordítunk a fejlesztésére.
- A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket. Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához.
- A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.
- A kollégium környezettudatos és egészségtudatos magatartásra neveli a gyerekeket, tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük, és egészségük állapota iránt. Fontosnak tartjuk, hogy értsék a fenntartható fejlődés fogalmát, továbbá hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő és egészségtudatos magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

- Heti szinten munkatervünkbe környezet- és egészségvédő foglalkozásokat építettünk be. Aktívan bekapcsolódunk az intézmény környezeti nevelési, és egészségfejlesztési programjának megvalósításába.
Átadjuk tanulóinknak a természet szeretetét és megóvásának fontosságát, a természet kincseinek, a levegő, a víz, a talaj tisztaságának és azok megóvásának értékét, a környezet szennyezettségének elkerülésére felhívjuk a figyelmüket, vagyis környezettudatos magatartásra neveljük őket.
- Felhívjuk figyelmüket a személyi higiénia, a helyes testápolás, az egészséges napirend fontosságára.
- A káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat, ezért különös figyelmet fordítunk az egészséget károsító szokások megismertetésére és felkészítjük őket ezek elutasítására. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanulók rendelkezzenek olyan ismeretekkel, gyakorlati képességekkel, szokásrendszerrel, melyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében, tevékenységek elkerülésében (prevenció).
- A kollégiumnak feladata a családi életre, a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására nevelés. A szeretetteljes, bizalmi viszonyra alapozva segít a harmonikus nemi szerep kialakulásában, támaszt nyújt a szexuális életben való tájékozódáshoz.
- Nevelőmunkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a család szocializációs szerepének tudatosítására, mely elősegíti tanulóink társadalmi beilleszkedését.
Tevékenységeink megalapozzák a család azon fontos funkcióját, hogy átadja a társadalomban elfogadott értékeket. A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, tanulók, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének és testi-lelki egészségének, közösségi létének alakításában.
Nagyon fontos a harmonikus családi minták és erkölcsi normák közvetítése s a családi életre nevelésben, felelős párkapcsolatok kialakításában, az esetleges családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében történő ismeret és segítségnyújtás.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia.

5.2.6. Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

- A társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében a mindennapi életre nevelés átfogja feladatrendszerünket:
Tanulóinkat törekszünk a mindennapi életre, a lehetőségek szerint a lehető legönállóbb életvezetésre felkészíteni. Cselekedtetve tanítjuk őket, olyan tevékenységek részesévé téve, amelyet önkiszolgáló, közösségi, termelőmunkán keresztül valósíthatnak meg. Pl.: megterítés, naposi teendők, egyszerű ételek elkészítése, azok költségeinek felmérése, a ruhaneműk megbecsülése, tanszereik megóvása, önálló mezőgazdasági munkavégzés – talajművelés, betakarítás, stb. Használati tárgyak elkészítését is elsajátíthatják, amelyek megkönnyítik a mindennapi életet.

- Nagy jelentőséget tulajdonítunk az önállóságnak, az egyéni döntéseknek, az önszabályozásnak, az önellenőrzésnek, a kreativitásnak. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink az elemi feladatokat megértsék és a végrehajtásukban önként segédkezzenek.
- Az egyéni bánásmód elvét követve tanulóinknál törekszünk arra, hogy iskolai képzésük befejezése után továbbtanuljanak vagy a segített (támogatott) életközegekben (ÉNO, szociális foglalkoztató, védőmunkahelyek, család, rehabilitációs otthon, védőotthon... stb.) a szociális és társadalmi integrálódásuk eredményes legyen.
- A kollégiumban tanulják meg, hogyan kell egy-egy ünnepélyes alkalomra felöltözni, hogyan kell viselkedni különböző élethelyzetekben, pl.: vásárlás, játszótéren játékok használatakor, közlekedés, túrázás, bábelőadás alkalmával, versenyek idején stb.
- Gazdasági és pénzügyi neveléssel a lehetőségekhez mérten igyekszünk felkészíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta lehetőségeikre.

Takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra neveljük őket személyes lehetőségeik függvényében.

Ismereteket nyújtunk a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás területén.

A tanulók számára a pénz értékének és fogalmának megismeréséhez a köz és szolgáltató intézmények látogatása, bevásárlási terv készítése, vagy családi költségvetési tervek készítése, szituációs játékok eljátszása is hozzájárulhatnak.

A mindennapi életben használatos eszközök és tárgyak, élelmiszerek beszerzésének helyeivel ismerkedhetnek. Séták és foglalkozások alkalmával önállóan vagy segítséggel vásárolhatnak.

Az érték fogalmának megértéséhez a takarékosság, a pazarlás és a felesleg fogalmának eljátszása és megismertetése, magatartásformák kialakítása segítheti tanulóinkat.

Fontos, hogy tudja, hogyan legyen képes saját tulajdonának felismerésére és megóvására.

Mindezekkel elősegítjük az ismeretszerzést a pénz értékéről, és a pénzfogalom elmélyülésén túl a saját felelősség, az értékteremtő munka felismerését.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia, természettudományos kompetencia.

5.3 Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók kollégiumi fejlesztése

A 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve- 2. mellékelt 1.6. figyelembe vételével történik.

A kollégiumot is magában foglaló intézmények pedagógiai programjai támpontokat adnak.

A sajátos nevelési igényű tanulók egy része többcélú - kollégiumot (diákotthont) is magába foglaló - gyógypedagógiai intézményben teljesíti tankötelezettségét.

Az intézmények pedagógiai programját az Irányelvben megfogalmazott célok, tartalmak és feladatok, valamint a Kollégiumi nevelés alapprogramjának figyelembevételével kell elkészíteni.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

A kollégiumi (diákotthoni) foglalkozások szervezésekor kiemelt szerepet kap:

- a szocializációt segítő képességek fejlesztése,
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása,
- az egészséges életmódra nevelés - a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, képességek megszerzése, megőrzése,
- a környezeti nevelés, az egyéni igények alapján a saját környezet megfelelő kialakítása,
- a szabadidős program, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő.

5.3.1 Céljaink:

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.
- A testi egészség megóvása, az erőnlét, állóképesség, ügyesség egyénre szabott fejlesztése.
- Általános emberi értékek, társadalmi elvárások, szülőföldünk kultúrája, hagyományai képességszintnek megfelelő ismertetésével a felnőttkori szociális adaptáció segítése.
- Fontos, hogy a tanuló élvezze az iskolában töltött időt, érezze jól magát.

5.3.2 Feladataink:

Kognitív készségek fejlesztése:

- a. A sérülésből adódó szükségletekhez adaptált környezet megteremtése.
- b. A biztonságérzet kialakítása a fejleszthetőség és az önálló tevékenykedés feltételeként.
- c. A deviáns fejlődésmenetből következő zavaró vagy veszélyes viselkedésformák megelőzése és kezelése.
- d. A gyermek alkalmazkodását segítő viselkedésformák kialakítása a családi, iskolai és iskolán kívüli környezetben.
- e. Az elsajátított ismeretek, készségek bővítése, szinten tartása, általánosítása.
- f. A felnőttkori adaptáció részeként munkára való előkészítés.

Az ismeretek, információk tárgyilagos, sokoldalú közvetítése, tiszteletben tartva tanuló, a szülő, a pedagógus vallási, világnézeti meggyőződését.

Az alábbi kulcskompetenciák fejlesztése:

- anyanyelvi kommunikáció • idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományos és technikai kompetencia

- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetencia
- kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- a hatékony, önálló tanulás

5.3.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

5.3.3.1. A szociális készségek fejlesztése

Az autizmusban sérült három terület közül (szociális viselkedés, kommunikáció, és rugalmas gondolkodás) a legmarkánsabb problémákat a szociális interakciókban fedezhetjük fel - az autizmus, mint "szociális fogyatékoság" a legszembetűnőbb. Természetesen egymástól elválaszthatatlan az első két terület, hiszen a valódi kommunikáció mindig valamilyen szociális interakciót is jelent. Elsődleges fontosságú speciális pedagógiai cél tehát a gyermek képességszintjének megfelelő szociális viselkedés, illetve az ezt megalapozó elemi készségek fejlesztése, tanítása.

A szociális fejlesztési feladatok között a beilleszkedést közvetlenül elősegítő készségek tanítása (taníthatóságot megalapozó szociális készségek, önmagáról való tudás, kapcsolatteremtés és fenntartás) mellett rendkívül fontos feladat, hogy a gyermek minél tartalmasabban legyen képes eltölteni szabadidejét önálló és társas formában egyaránt.

5.3.3.2. A kommunikációs készségek fejlesztése:

A kommunikáció módja, eszköze, vagyis mindaz, amit a gyermek mond vagy csinál. Tárgy értelmezve ide tartoznak azok a viselkedésszerű megnyilvánulások is, amelyekkel a gyermek válaszol az őt ért ingerekre anélkül, hogy azokat tudatosan használná a környezet befolyásolására. (pl. dührohamok). A kommunikáció eszközei lehetnek tárgyak, képek, természetes gesztusok, jelek, beszéd.

5.3.4 Elemi pszichoszomatikus funkciók

Az autizmusban gyakoriak az evéssel, ivással, alvással, szobatisztasággal kapcsolatos problémák. Ezek részben az általános fejlődési elmaradással magyarázhatók, részben az autizmusból erednek. Ilyen jelenség az azonossághoz való ragaszkodás, mely az élet bármely területén jelen lehet. Az alvással kapcsolatos gyakori problémák:

- A nappal és éjszaka felcserélése.
- Csökkent alvásigény.
- A gyermek csak bizonyos körülmények, feltételek megléte esetén képes aludni.
- A szobatisztasággal kapcsolatos problémák:
- Jelentősen késik kialakulása.
- Stresszel járó helyzetekben a gyermek vizeletét, székletét nem tartja.
- A gyermek csak meghatározott körülmények között szobatiszta stb.
- Az evéssel, ivással kapcsolatos leggyakrabban megfigyelhető nehézségek:
- Túl sok vagy túl kevés táplálék, folyadék bevitele.
- Rágással, nyeléssel kapcsolatos nehézségek.
- Azonossághoz való ragaszkodás (pl. hely, idő, evőeszköz, személyek, bizonyos ételek, italok típusa, állaga, színe, hőfoka).
- Étkezési helyzetekben jelentkező viselkedésproblémák.
- Az étkezés tempójával kapcsolatos problémák.

A fejlesztés legfontosabb feladatai:

- A probléma pontos meghatározása, súlyosságának mérlegelése.

- A probléma vizsgálata:
- Az orvosi okok kizárása, más lehetséges okok felkutatása, meghatározása.
- Megoldási stratégiák kidolgozása, kivitelezése.

5.3.5 Egészségfejlesztés

5.3.5.1. Színterei:

- a Kollégium működésében rejlő lehetőségek
- a hagyományos tanítási formák

5.3.6. Szabadidős készségek

A szabadidős készségek tanításának közös feladatai:

- a. A gyermek számára örömet nyújtó, az életkornak és a mentális kornak egyaránt megfelelő szabadidős aktivitások kiválasztása.
- b. A lehetséges aktivitások közötti választás tanítása.
- c. A teljes önállósághoz szükséges vizuális segítség megtervezése, használatának tanítása.
- d. A tárgyakon való megosztás tanítása.
- e. A megfelelő viselkedési szabályok elsajátíttatása.

A szabadidő önálló eltöltésének tanítási szempontjai:

- a. A szabadidős aktivitások lehetséges helye, ideje.
- b. Önállóan végezhető szabadidős aktivitások.
- c. Eszközök, anyagok kiválasztása.

A szabadidő társas eltöltésének tanítási szempontjai:

- a. A sorra kerülés szabályának és jelzésének tanítása.
- b. Egyszerű társasjátékok szabályainak tanítása.
- c. A vesztes elviselésének, a nyeres jelentésének megtanítása

6. A Kollégium működése

6.1. Személyi feltételek, munkakörök, elvárások

A kollégiumot közvetlenül a kollégiumvezető irányítja, az ő munkáját segíti a diákotthoni munkaközösség vezetője, aki koordinálja, a kollégiumi nevelőtanárok munkáját.

6.1.1. Személyi összetétel:

Kollégiumi intézményegység-vezető /magasabb vezető/, aki az igazgató második helyettese

- Kollégiumi nevelőtanárok
- Csoporthoz beosztott gyermek- és ifjúsági felügyelők
- Éjszakás gyermek- és ifjúsági felügyelők
- Ápolónők
- Gyógypedagógiai asszisztensek
- Óvodai dajkák

6.1.2. Kollégiumi nevelőtanári munkakör, és elvárások a kollégiumi nevelőkkel szemben.

A kollégiumban a nevelési feladatokat az Nkt.-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott kollégiumi nevelőtanárok látják el.

6.1.2.1. Elvárások a kollégiumi nevelőkkel szemben:

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi.

Tevékenységet a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

- A nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végezze munkáját.
- Tartson folyamatos kapcsolatot a kollégiumi tanulók közösségeivel, valamint a gyermekek nevelésében résztvevő (szülők, pedagógusok, gyermekfelügyelők, gyógypedagógiai-és pedagógiai asszisztensek) személyekkel, szervezetekkel.
- Legyen képes a gyermekek, tanulók helyzetének, személyiségének megismerésére és megértésére.
- Gyermekközpontú legyen, a gyerekek sokoldalú megismerésére törekedjen.
- Rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezzen.
- A gyerekek, tanulók egyéniségének, képességeinek megfelelően adekvát pedagógiai módszereket alkalmazzon.
- Egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével példaként szolgáljon a tanulók számára: életmódja, viselkedése követendő modellt jelentsen,
- Rendelkezzen megfelelő empátiával, pedagógiai és szociális kommunikációjában döntő módon a szeretetteljesség domináljon, érzelmi megnyilvánulásaiban alapvetően a tanulók iránti bizalom fejeződjön ki, és helyezze előtérbe az elkötelezettséget.

- Képes legyen a gyerekekkel, tanulókkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani.
- Képes legyen a konfliktusok eredményes kezelésére.
- Igény szerint, felkérésre legyen mentora, szakmai vezetője a kollégiumba érkező, gyakornokoknak és a leendő pedagógiai-és gyógypedagógiai asszisztenseknek

6.1.3. További munkakörök, és elvárások

A kollégium reggeli és esti rendjét, a gyerekek lehetőség szerinti önálló önkiszolgálási tevékenységeinek elvégzését gyermekfelügyelők, pedagógiai asszisztensek és éjszakai gyermekfelügyelők biztosítják, akik a kollégiumvezető által készített beosztás szerint dolgoznak.

A kollégiumi nevelésben is részt vesznek a gyermek- és ifjúsági felügyelők, óvodai dajkák, és a gyógypedagógiai asszisztensek is, akik igény, és külön beosztás szerint besegítenek a foglalkozási csoportok napi munkájába, és a külső programokon való részvétel felügyeleti munkájába is.

Fontos, hogy munkájukat a kollégiumi nevelőtanárokkal és a délelőtti tanító gyógypedagógusokkal, pedagógusokkal együttműködve végezzék.

Munkájukat a mindenkori munkaköri leírás és a kollégium vezetője által készített napi beosztás szerint önállóan szervezzék.

Az esti kollégiumi foglalkozások ideje alatt a pedagógiai felügyeletet biztosító ügyeletes nevelőtanárokkal együttműködve, kéréseinek, esetleges utasításainak eleget téve dolgozzanak.

6.2. Tárgyi, környezeti feltételek

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

Kollégiumunk az óvodákkal, iskolákkal egy épületben helyezkedik el. Hálótermek (nemenként elkülönítve), nappali szobák, közös beszélgető terek (zsibongók) és tisztálkodásra kialakított helyiségek állnak a kollégisták rendelkezésére. A délutáni foglalkozások színtereikhez szabadon használhatják (pedagógusaik felügyeletével) az iskolai tornatermeket, számítógépparkot, fejlesztő szobát, zenetermet, tankonyhákat és a kollégiumi nappali szobákat. A rendelkezésre álló tereket igyekszünk családi hangulatban berendezni, otthonosabbá téve a tanulóink mindennapi életét.

Tanulóink étkeztetését az intézményben Eger város működtetésében álló konyha biztosítja. Mosoda is rendelkezésre áll.

Az intézmény, és ezzel együtt a kollégium épületét parkosított zöld terület veszi körül, amely jó lehetőséget biztosít a szabadidős, egészségvédelmi, környezetvédelmi programoknak, munkatevékenységeknek.

6.3. Intézményünk kollégiumi életének szervezése

Kollégiumunk **az Egri Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** szervezetéhez tartozva, annak intézményegységeként működik.

A kollégium működésének rendje szervesen illeszkedik az óvoda, az általános iskola, a **szakiskola** és a készségfejlesztő iskola működésének rendjéhez.

A kollégiumnak gondoskodnia kell minden, az iskolai, vagy a kollégiumi foglalkozásokon részt nem vevő óvodás, fejlesztő nevelésben részt vevő, vagy iskolás gyermek/ tanuló folyamatos pedagógiai felügyeletéről.

Gyógypedagógiai nevelésben részt vevő kollégiumként a pedagógiai program megalkotásánál figyelembe vesszük, és alkalmazzuk a gyerekek sajátos nevelési igényéből adódó pedagógiai, és egészségügyi rehabilitációs célokat és feladatokat is.

A kollégiumi csoport az egy nevelési évre alkotott nevelés - oktatásszervezési egység, amely a munkatervben meghatározott közös pedagógiai feladatok végrehajtására alakul.

A délelőtti tanítási órák után állandó délutáni foglalkozási csoportokat úgy alakítjuk ki, hogy nevelőmunkánk jó határfoka, eredményessége biztosítva legyen.

A kollégium pedagógiai programja alapján szervezhetők a kollégiumi csoportok tanulóiból a legalább öt főből álló kollégiumi foglalkozási csoportok, amelyek a szabadidő eltöltéséhez, és a kollégiumi neveléshez és oktatáshoz teremtenek szervezeti keretet.

Intézményünk kollégiumában a foglalkozási csoportok általában azonosak az óvodai csoportokkal és az iskolai osztályokkal. Komplexen valósul meg a napközisek, és a kollégiumban lakó óvodás gyermekek, tanulók délutáni habilitációs szempontokat is figyelembe vevő fejlesztése.

Az állandó csoport, és osztályközösségek szerinti csoportszervezésre a gyerekek, tanulók életkori sajátosságai, hasonló fejlettségi szintje, a gondolkodási sajátosságok, az együttes feladatmegoldás szervezése és nem utolsósorban intézményünk épületének adottságai miatt van szükség.

Az értelmileg sérült, és különösen az autista gyerekeknél, tanulóknál az eredményes nevelő – oktató munkához, az egymáshoz való alkalmazkodás igényének és képességének kialakulásához, nélkülözhetetlen feltétel az állandóság biztosítása.

A kollégiumban folyó éves nevelőmunka tervezésének alapja intézményünk nevelési programja, a kollégium pedagógiai programja, az intézmény éves munkaterve, a közösen meghatározott célok és fő feladatok.

A gyerekek, tanulók életrendjét, tanulását, a kötelező foglalkozások és szabadidős tevékenységek szervezésének pedagógiai elveit minden esetben az óvodai és az iskolai nevelő – oktató munka folyamatában elsajátított ismeretanyag gyakorlásához, megerősítéséhez kell hozzárendelni.

Fontosnak tartjuk, hogy a kollégium valódi lehetőségekkel teli léttér legyen, a lehetőség szerinti önálló feladatvégzések, az önmegvalósítás színtere. A tanuláson túl biztosítjuk a játéklehetőséget, változatos élmény- és tapasztalatszerzést, többféle választható tevékenységet, és szabadidős programot.

A kollégium belső életének szabályozásakor figyelembe vesszük:

- a tanulóink optimális testi, lelki fejlődési feltételeinek biztosítását, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást is,
- a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek, és tanulók speciális szükségleteit, a szülők, az óvoda és az iskolák igényeit, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat.

A gyerekek, fiatalok kollégiumi életének szervezeti kereteit a napirend, a tantárgyfelosztás szerinti foglalkozásokat megjelenítő heti csoport órarendek adják, úgy, hogy az egyes tevékenységek arányai - a jogszabályi keretek között – az óvodások, és tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak:

- A csoportvezető kollégiumi nevelőtanár a tanév elején elkészíti az adott foglalkozási csoport tanévre szóló éves foglalkozási tervét / munkatervét /, mely tartalmazza valamennyi kollégiumi foglalkozás programját, a különböző nevelési területeken az adott évben elérni kívánt célokat.
- Minden nevelőtanár saját pedagógiai szabadsága és egyéni megítélése, tapasztalata alapján, a tanulók egyéni, és a gyerekcsoport képességeit figyelembe véve készíti el a munkatervét.

A pedagógiai felügyeletet is biztosító kollégiumi ügyeletes nevelőtanárok az esti időszakban tervezett foglalkozásokat is tartanak, a tanév elején külön tervezettek szerint.

6.3.1. Kollégiumi napirendek

A kollégium életét, a hétköznapiok egymásutánját, a pihenő és ünnepnapok megnyugtató ritmusát a napirend biztosítja. Ez határozza meg pl.: hogy melyek azok a napszakok, amikor a csoportok a saját tervük szerint végezhetik programjaikat.

A rendszeresség igényének fejlesztését tanulóinkban rendkívül fontosnak ítéljük meg. Biztonságot, védettséget jelent számukra, megkönnyíti mindennapi életüket.

Olyan életrendet, napirendet biztosítunk, melynek keretei között a gyerekek, fiatalok otthon érezhetik magukat.

A kollégium napirendje igazodik az óvoda, általános iskola, **szakiskola** és a készségfejlesztő iskola munkarendjéhez, órarendjéhez.

A napirendet az érvényes házirend is tartalmazza.

6.3.1.1. Napirend a sajátos nevelési igényű óvodás gyermekek számára

Időpont	Tevékenységi forma
6 ⁰⁰ 6 ⁰⁵ 6 ¹⁵ 7 ⁰⁰ 7 ³⁰ 7 ⁴⁵	Ébresztő Reggeli torna Tisztálkodás, öltözködés, hálórend kialakítása Reggeli Levegőzés, játék, sportolás az udvaron, vagy játék, beszélgetés a zsibongókban ügyeleti rendszerben A gyermekek átadása a gyógypedagógusoknak, óvónőknek
7 ⁵⁵ - 8 ³⁰ 8 ³⁰ - 9 ³⁰ 9 ³⁰ - 9 ⁴⁰ 9 ⁴⁰ - 10 ⁰⁰ 10 ⁰⁰ - 11 ⁰⁰ 11 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	Gyülekező, szabad játék Kötelező foglalkozások Tisztálkodás Tízórai Kötelező foglalkozások (egyéni, mikrocsoportos formában) , játék Levegőzés (önkiszolgálás fejlesztése)
12 ⁰⁰ - 12 ¹⁵ 12 ¹⁵ - 12 ⁴⁵ 12 ⁴⁵ - 13 ⁰⁰ 13 ⁰⁰ - 14 ³⁰ 14 ³⁰ - 14 ⁴⁵ 14 ⁴⁵ - 15 ³⁰ 15 ³⁰ - 15 ⁴⁵ 15 ⁴⁵ - 17 ⁰⁰	A gyermekek átvétele a délelőtti óvónőktől, gyógypedagógusoktól WC, kézmosás Ebéd Tisztálkodás Mese, alvás, pihenés Tisztálkodás , öltözködés Foglalkozások Uzsonna Szabad vagy irányított játék
17 ⁰⁰ 17 ³⁰ 18 ³⁰ 19 ³⁰	Vacsora Tisztálkodás, ágyazás Villanyoltás a kisebbeknek, a nagyobb gyerekeknek TV nézés, foglalkozás vagy játék ill. beszélgetés egyéni igények alapján Pihenő, alvás

6.3.1.2. Napirend az enyhe értelmi fogyatékos általános iskolás és szakiskolás tanulók számára

Időpont	Tevékenységi forma
6 ⁰⁰ 6 ⁰⁵ 6 ¹⁵ 7 ⁰⁰ 7 ³⁰ 7 ⁴⁵	Ébresztő Reggeli torna Tisztálkodás, öltözködés, hálórend kialakítása Reggeli Levegőzés, játék, sportolás az udvaron vagy játék, beszélgetés a zsibongókban ügyeleti rendszerben A gyermekek átadása a gyógypedagógusoknak, szaktanároknak
8 ⁰⁰ -11 ⁴⁰ vagy 12 ³⁵ 13 ³⁰	Péntekenként 7 ⁴⁵ -től } Tanítási órák, iskolai munka
11 ⁴⁰ 12 ³⁵ 13 ³⁰ -tól 17 ³⁰ -ig	A gyermekek átvétele a délelőtti tanító pedagógusoktól Foglalkozások a kollégiumi nevelők munkarendje szerint Ebéd Iskolai nevelő –oktató munkához kapcsolódó tevékenységrendszer
17 ³⁰ 18 ⁰⁰ 18 ³⁰ 19 ⁰⁰ 20 ³⁰	Vacsora Levegőzés az udvaron, vagy játék, ill. beszélgetés a kollégium helyiségeiben, esti foglalkozások a kollégiumi nevelők munkarendje szerint Tisztálkodás, ágyazás TV nézés, foglalkozás vagy játék, ill. beszélgetés egyéni igények alapján Villanyoltás vagy nagyobb gyerekeknek TV nézés fő műsoridőben

6.3.1.3. Napirend a középsúlyos értelmi fogyatékos általános iskolás és készségfejlesztő iskolás tanulók számára

Időpont	Tevékenységi forma
6 ⁰⁰ 6 ⁰⁵ 6 ¹⁵ 7 ⁰⁰ 7 ³⁰ 7 ⁴⁵	Ébresztő Reggeli torna Tisztálkodás, öltözködés, hálórond Levegőzés, játék, sportolás az udvaron vagy játék, beszélgetés a zsidobongókban ügyeleti rendszerben. Reggeli A gyermekek átadása a tanároknak
8 ⁰⁰ -11 ⁴⁰ vagy 12 ³⁵ 13 ³⁰	Péntekenként 7 ⁴⁵ -től } Tanítási órák, iskolai munka
11 ⁴⁰ 12 ³⁵ 13 ³⁰ -tól 17 ⁰⁰ -ig	A gyermekek átvétele a délelőtti tanító pedagógusoktól Foglalkozások a kollégiumi nevelők munkarendje szerint Ebéd Iskolai nevelő –oktató munkához kapcsolódó tevékenységrendszer Hétfőnként 17 ³⁰ – ig
17 ⁰⁰ 17 ³⁰ 18 ⁰⁰ 18 ³⁰ 20 ³⁰	Vacsora Levegőzés az udvaron, vagy játék, ill. beszélgetés a kollégium helyiségeiben, esti foglalkozások a kollégiumi nevelők munkarendje szerint Tisztálkodás Tv nézés, játék, esti kulturális jellegű irányított foglalkozás vagy beszélgetés egyéni igények szerint Villanyoltás vagy nagyobb gyerekeknek, készségfejlesztő iskolás fiataloknak TV nézés, beszélgetés.

6.3.2. Munkaszervezés

A kollégiumban a nevelőtanárok a délutáni foglalkozási csoportokban, a kollégium pedagógiai programja szerint, a csoportra készített éves foglalkozási tervük alapján végzik nevelő –oktató munkájukat.

Minden kollégiumi nevelőtanár a saját, kollégiumi nappali foglalkozásokra szerveződő csoportjában látja el az önálló gyermek, illetve tanulócsoporthoz vezető feladatokat és az ezzel összefüggő adminisztrációs teendőket.

Törekszünk az állandóság érdekében arra, hogy a nevelőtanárok neveléssel lekötött munkaidejének kezdete lehetőség szerint a csoportjuk, osztályuk tanítási óráinak végéhez igazodjon.

Pedagógiai felügyelet biztosítása az esti időszakban

A kollégiumi nevelőtanárok, mint ügyeletes nevelőtanárok külön beosztás alapján az esti időszakban esti foglalkozásokat, és szabadidős tevékenységeket biztosítanak, **valamint részt vesznek a kollégiumi napirendben meghatározott feladatokban.**

Az ügyeletes nevelőtanár gondoskodik a kollégiumban a tanulók közösség pedagógiai feladataihoz kapcsolódó tevékenységek ellátásáról, a kisebb kollégiumi szervezeti egység, csoportközösség esti életének szervezéséről.

Időszakos ellenőrzést folytat a biztonsági rendszabályok, balesetvédelmi előírások betartása a tulajdon védelme, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése a megelőzés érdekében.

Jelenlétével biztosítja a házirend betartását.

Külön megbízás szerint a vezetők távollétében az azonnali döntést igénylő esetekben intézkedési kötelezettsége van.

A rendkívüli eseményeket, történéseket jegyzőkönyvben dokumentálja, és a következő munkanapon jelzi az intézmény vezetősége felé.

A pedagógiai oktató-nevelő munkát közvetlenül segítők tevékenységei

A gyógypedagógiai asszisztensek, gyermekfelügyelők, dajkák csoportbeosztásban dolgoznak, de munkaidejük egy részében több osztállyal kapcsolatosan is el kell látni feladatokat.

A gyermekfelügyelők, asszisztensek egyes esetekben a nevelőtanárok segítségére vannak, a munkatervben meghatározott feladatok megvalósításában.

A reggeli és esti önkiszolgálási tevékenységek irányítását, valamint a gondozási feladatokat is ők látják el. Kiemelkedő feladatuk van a gyerekek, tanulók önkiszolgálásra, önállóságra nevelésében is.

Mivel tanulóink hétvégére általában hazautaznak, így a kötelező, pedagógusok által tartott foglalkozásokat a hét négy napján – hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön - veszik igénybe. Péntek délután leginkább szabadidős, nem kötelező foglalkozások szervezhetők.

A kollégiumi nevelőtanárok nagy része is ezeken a napokon délután és az esti időszakban teljesíti heti neveléssel- oktatással lekötött munkaidejét.

6.4. Hagyományok ápolása, teremtése intézményünk kollégiumában

A kollégium a maga sajátos eszközeivel segíti az intézmény hagyományainak ápolását, és építi, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A kollégiumi hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat és azok felelőseit a nevelőtanárok éves munkatervükben határozzák meg.

Ezen hagyományok ápolása, fejlesztése joga és kötelessége a kollégiumban dolgozó felnőtteknek és a tanulóknak egyaránt.

Hagyományaink nem végesek. Igyekszünk azokat évről-évre bővíteni, a változással újabbak keletkeztek és keletkezhetnek, igazodva tanulóink igényeihez és a társadalmi-, környezeti elvárásokhoz.

- Csoportkeretben (eltérő időpontban) félévenként név- és születésnapot tartunk, mely fontos tanulóink életében. Többségük ugyanis akkor találkozik először "igazi" név- illetve születésnap ünneplésével. Átélik a vendégvárás, a felkészülés "izgalmas" eseményét, az ajándékozás örömét. Erősödik összetartozás érzésük, és közösségi élményekben gazdagodnak.
- Munkafoglalkozásaik és a szakköreik eredményeit a hagyományos karácsonyi és húsvéti vásáron megtekinthetik, megvehetik az érdeklődők. Gyermkeink munkájából folyamatosan kiállítást rendezünk.
- Eger-ünnepe civil rendezvényén részt veszünk kiállítással, illetve bemutatózó műsorral, így kapcsolódva a város kulturális életébe.
- Az Aradi-vértanúkról rádióműsor keretében emlékezünk meg.
- A következő jeles napokról emlékezünk meg: Állatok világnapja, füstmenetes világnap, a víz világnapja, a költészet napja, a Föld napja, Nemzeti összetartozás napja.
- **Részt veszünk a központilag meghatározott témahetek programjain, valamint saját programokat szervezünk (Pénz7, Digitális témahét, Fenntarthatósági témahét).**
- **Rendszeresen rendezünk ünnepekhez kötődő rajz- és plakátversenyeket.**
- Évszakonként játszóházakat rendezünk a gyerekeknek, amelyeken az évszak vagy a közelgő jeles ünnep jegyében az elkészített kis ajándéktárgy megalkotásával tesszük számukra még emlékezetesebbé a napot.
- Nemzeti ünnepeinket az osztályfalon elrendezett dekorációval köszöntjük.
- Mikulás ünnepséget rendezünk.
- A karácsonyi ünnepségre várakozással telve készülnek a gyerekek, és az intézmény dolgozói is. A közösen feldíszített fenyő körül kis műsorral mutatkoznak be a gyerekek és kis ajándékokkal lepjük meg őket. Műsorainkra vendégeket is igyekszünk meghívni, akik az adott év folyamán adományaikkal segítik mindennapi életünket.
- Hagyomány a kollégiumi karácsonyi ünnepi étkezés is, melyen az ünnepi asztal mellett az óvónők és iskolai pedagógusok is osztoznak a gyerekek örömeiben.

- A farsangi ünnepségen lelkesen vesznek részt a gyerekek, pl.: álarcot, közös csoport műsort stb. készítenek (esetenként a szülők is segítenek a jelmezek elkészítésében és a gyermekeik műsoraiban is közreműködnek).
- Anyák napjára verses köszöntőket tanulnak, és nagy szeretettel készítenek ajándékot munkafoglalkozásokon, melyet otthon átadnak édesanyjuknak, nagymamájuknak.
- A gyerekek, fiatalok személyiségfejlesztése érdekében különböző versenyeket szervezünk (pl.: szavaló, helyesírási, természetvédelmi, matematika, sport, stb).
- A gyermeknapi programok, versenyek és zenés délutánok emlékeztetések maradnak.
- A ballagásra, a tanévbúcsúztatóra minden gyerek készül, a felsős tanulók a virágzedésben, teremdíszítésben aktívan részt vesznek.

6.5. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium kapcsolatai az intézményivel azonosak, a nevelési programban megjelenítésre kerültek, itt csak a speciális kapcsolatokat írjuk le.

6.5.1. Munkakapcsolatok

A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a kollégiumi nevelők, és a nevelő-oktató munkát segítő gyermek- és ifjúsági felügyelők, pedagógiai asszisztensek tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

A következőket nevelést biztosítja a nevelői hármas, mely jelenleg is aktívan működik:

- kollégiumi nevelőtanár
- délelőtti tanító gyógypedagógus, pedagógus
- gyermek- és ifjúsági felügyelő, pedagógiai asszisztens, dajka

Igényes követelményeket kell felállítanunk mind a pedagógusoknak, mind a gyermek- és ifjúsági felügyelőknek, mind a gyógypedagógiai asszisztenseknek és nem utolsósorban a tanulóknak. Így lesz a tanulókkal való törődés, a közös és egyéni foglalkozások, valamint a kötetlen keretek között folyó munka eredményes.

A hatékony, gyermekközpontú működéshez a nem pedagógus kollégiumi dolgozóknak is hozzá kell járulni a gyermekek ellátásáért, a nevelés eredményességéért végzett felelősségteljes munkával. Tudatosítani kell, hogy jelenlétük, megnyilvánulásuk, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

Nevelő-oktató munka feltételeit biztosító munkatársakkal való kapcsolat

Minden dolgozó az intézményi közösség tagjaként példamutató magatartásával és megjelenésével, megnyilvánulásaival, valamint felelősen végzett, pontos munkájával, segíti intézményünk, ezen belül a kollégium nevelési és oktatási céljainak megvalósítását.

Fontos, hogy elfogadja, segítse, szeresse a szülők által az intézmény gondoskodására bízott gyerekeket, fiatalokat.

6.5.2. A diákönkormányzattal való kapcsolat

A kollégiumi életben, a tanulói kezdeményezések összefogásában jelentős szerepet tölt be a diákönkormányzat.

A diákok a diákönkormányzatot segítő pedagógus és a választott tisztségviselőik révén részt vehetnek a tanulóközösségek szabadidős tevékenységének és a mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni a tanulók sajátos képességeinek figyelembe vétele mellett, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban a patronáló pedagógus segítségével felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

6.5.3. Külső, partneri kapcsolatok

A kollégium a nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart:

- a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével,
- szülői szervezetekkel (közösségekkel),
- a fenntartóval, a működtetővel,
- a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel,
- hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település - a tanulók nevelésében érintett - intézményeivel,
- nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával,
- civil szervezetekkel, szakmai közösségekkel
- érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal,
- továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező.

A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

7. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégiumban a nevelési folyamat során a tanulók tevékenységrendszerét kollégiumi programok, egyéni és csoportos foglalkozások keretében szervezzük meg, külön figyelemmel az egyéni foglalkozást igénylő tanulók differenciált egyéni fejlesztésére.

Igazodunk a tanulói tevékenységek céljához, jellegéhez, valamint az értelmi fogyatékos gyermekek óvodai, iskolai fejlesztésének irányelveihez.

A kollégium az intézmény szervezetének működéséhez pedagógiai támogatást biztosít.

7.1.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására.

Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire.

A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

A sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátása során kapcsolódva az óvodai, iskolai, egyéni fejlesztési tervekben megfogalmazott feladatokhoz, figyelembe kell venni a 32/2012. EMMI rendelet irányelvei szerint megfogalmazott célokat, feladatokat, különös tekintettel a rehabilitációs és rehabilitációs szemléletre.

Az aktuális csoportösszeállításokat figyelembe véve alkalmazzuk a tematikus csoportfoglalkozások meghatározott órakereteit.

7.1.1.

A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások keretterve

7.1.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások témaköreit a táblázatban szereplő foglalkozásokon dolgozzuk fel.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	. témahét												
2	Tanórai foglalkozás	Kultúrfoglalkozás	Könyvtári foglalkozás	Munka és manuális tevékenység	Játékfoglalkozás	Környezeti- és egészségnevelési foglalkozás	Csoportvezető foglalkozás	Nevelőtárgyú beszélgetések	Gyermekvédelem	Egészséges életmódra nevelés, önálló életre felkészítés	Tehetséggondozás és képességfejlesztés	Mozgásnevelés, séta, irányított és kötetlen szabadidős tevékenységek	
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													

7.1.2.A kötelezően biztosítandó foglalkozások leírása

7.1.2.1. Felkészítő foglalkozások

Rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás.

A tanulás és annak segítése, valamint a tanuláshoz szükséges képességek fejlesztése központi helyen áll a kollégium valamennyi tevékenységrendszerében.

7.1.2.1.1. Tanulást segítő foglalkozások

- ***Tanórai foglalkozások:***

A rendszeres, napi felkészülést szolgáló tanulási tevékenység közvetlen pedagógusi irányítással, egyes csoportoknál tanulópárok szervezésével, meghatározott időkeretben történnek.

Igyekszünk a nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetet kialakítani, és korszerű, a gyerekek öntevékenységre, cselekedtetésére jobban építő tanulásszervezési módszereket alkalmazni.

Kooperatív tevékenyekdetéssel, a tér átrendezésével kellemesebb, kötetlenebb környezetben, sok esetben sikeresebben végezhetnek tanulóink egyéni differenciált feladatok megoldására is lehetőségeket nyújtó csoportos tevékenységeket.

A korszerű módszerek (kooperatív technikák, projektoktatás elemeinek) alkalmazásával a tanítást – tanulást, kooperációt segítő, közösséget fejlesztő hatást állítjuk céljaink szolgálatába.

- ***Differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás***

A tehetséges, alaposabb érdeklődést mutató tanulók foglalkoztatásának biztosítása, egyéni differenciált fejlesztő munkával, és egyénileg nyújtott szabadidős tevékenységek alatti különfoglalkoztatással, versenyekre történő felkészítésekkel valósul meg.

- ***A bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció***

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, önmagához mért fejlesztése (az egyéni képességeket maximálisan figyelembe véve) egyéni fejlesztési terv szerint, egyéni foglalkozáson, vagy csoportos foglalkozáson, differenciált oktatásszervezéssel folyik.

- ***Szakkörök***

Tantárgyi ismeretbővítés, tanulmányi versenyekre történő felkészítés és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, egyéni foglalkozások.

7.1.2.1.2. Tanulást segítő tematikus csoportfoglalkozások

○ Kultúrfoglalkozások:

A foglalkozásokon gyermekeink elsajátítják a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet. Kiemelten a következő témákat építjük be a kultúrfoglalkozások anyagába: önismeret, énkép, szociális képességek fejlesztése, a tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése, a társadalmi szerepekre nevelés, a kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakítása.

Nemzeti értékeink megismertetése, hagyományaink ápolása, ünnepkörök és az ünnepekre készülés szintén kiemelt feladatkörként szerepel.

Fontos a mindennapi életre nevelés, a minél önállóbb életvitel kialakításának céljával olyan ismeretek nyújtása, amelyek elősegítik, hogy alakuljon ki a gyerekekben, tanulóknál a tolerancia, szociális érzékenység. Erkölcsi értékeik megfelelően fejlődjenek, elősegítve ezzel integrációjukat.

○ Munkafoglalkozások:

A foglalkozások ideje alatt törekszünk a gyermekeknek minél szélesebb körű ismereteket adni a rendelkezésre álló eszközökről és anyagokról. Mindennapi tevékenységeinket megelőzi a használati eszközökkel kapcsolatos balesetvédelmi oktatás. A foglalkozások ideje alatt többféle technikát ismerhetnek meg.

A középfokú iskolai nevelésnél különösen nagy hangsúlyt fektetünk az őket körülvevő környezet esztétikumára, tisztántartására, igényes kialakítására való törekvés kifejlesztésére. Célunk, hogy a kollégiumot elhagyva alapvető készségekkel rendelkezzenek a mindennapi élethez szükséges praktikus ismeretek alkalmazásához.

○ Játékfoglalkozások:

A sajátos nevelési igényű, értelmi fogyatékos gyermekek nevelésében nagyobb hangsúlyt kap a játék, az életkori és egyéni sajátosságaikhoz igazodva.

A játék, mint pedagógiai eszköz, fontos szerepet kap az értelmi fogyatékos gyermekek tanulásának megsegítésében, fontos személyiségformáló, önkifejező, feszültségoldó szerepe is van. A játék önmagáért való cselekvés. A játék azaz örömforrás, amelyben minden gyermek felszabadul.

A tanulási képességek elsajátításához nélkülözhetetlen a játék, könnyebb a tanulás is játékokon, játékos cselekedtetésen keresztül.

Célunk a gyerekek olyan pozitív személyiségjegyeinek alakítása, mint a türelem, a kitartás, a segítőkészség, egymás megbecsülése.

A gyakorló, konstrukciós, didaktikus, szabály- és szerepjátékok, valamint spontán és a szabadban játszható játékok minden csoportunk életében fontos szerepet töltenek be.

Szerepjátékok, dramatizálások, társasjátékok, körjátékok, népi játékok teszik színesebbé a gyerekek mindennapjait. A szerepjátékon keresztül sajátíthatják el a valós élethelyzetekben előforduló, a mindennapi élethez kapcsolódó tudást.

A közös játék során megismerhetjük a gyermekek jellemét, képességeit. Nagy szerepe van a lelki-testi egészségük megőrzésében. Fejleszti a gyermekek gondolkodási képességét,

segít a kudarcűrés elsajátításában. Megismerhetik saját érzelmi sokszínűségüket. A játék értékközvetítő hatású, minél differenciáltabban játszunk, annál jobban fejlesztjük az érzelmi, intellektuális, szociális képességeket.

Minél kitartóbban, a játék örömét átérezve, megélve játszik egy gyermek, annál jobban kialakulnak a gondolkodási képességei, kreatívabb, kitartóbb lesz az iskolában. A kollégiumi nevelés során igyekszünk minél kreatívabb, fantáziadúsabb játéktevékenységet, játékeszközöket biztosítani a gyermekek számára, ezzel is hozzájárulva a tanulási képességeik fejlődéséhez.

A játékfoglalkozások és a szabadidős spontán, kötetlen játékok szabadtéren, vagy a kollégiumi, iskolai helyiségekben valósulnak meg.

○ *Környezeti nevelési és egészségnevelési foglalkozások*

A kollégium minden tevékenységrendszerében kapcsolódik a Környezeti nevelési, környezetvédelmi és az Egészségnevelési, egészségfejlesztési program által megnevezett célok megvalósításához.

Egészségvédő foglalkozásokon hangsúlyt kap a tanulók egészségének védelme érdekében a balesetek, káros szenvedélyek megelőzése, szexuális felvilágosítás is.

A környezet védelmére nevelni, az Örökös Ökoiskolai céloknak való megfelelést elősegíteni fontos feladataink közé tartozik.

7.1.2.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

7.1.2.2.1. Csoportvezetői foglalkozások

Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése céljából szervezzük hetente egy alkalommal minden csoportban.

7.1.2.2.2. Tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások

○ Nevelőtárgyú beszélgetések

A tervezett nevelő tárgyú beszélgetések egy része az önálló tanulócsoport-vezetői /osztályfőnöki/ tevékenységnek megfelelően szervezett, és a tanulók sajátosságaihoz, jellemző problémáikhoz igazodik és az előre tervezett beszélgetések mellett bővülnek a csoportban felmerülő aktuális problémák megbeszélésével.

Az előre tervezett témák között a család, az életkori- és sajátos élethelyzetükből adódó problémák megbeszélése szerepel.

A személyes törődést nyújtó foglalkozások keretében lehetőséget kell biztosítani a tanulók számára, hogy egyéni problémáikat feltárják, így segítséget kapjanak a konfliktusok megoldásához, a megoldhatatlan problémákból adódó feszültségek levezetéséhez. Ezek a foglalkozások az Éves munkaterv heti projektjeibe, az aktualitás, érdeklődés, tanulói életkor és szükségesség szempontjainak megfelelően épülnek be.

A kollégiumi csoportközösség építése, a heti témahetek nevelési céljainak tudatosítása, az egyéni bánásmód következetes alkalmazásával történik.

A verbális kommunikáción túl felhasználnuk a tapasztalatok bővítésére a gyógypedagógia által preferált módszereket is, mint a tevékenykedtetés, drámajáték, stb.

○ Gyermekvédelmi foglalkozások

A gyermekvédelmi foglalkozások célja, hogy a gyermekek, tanulók képesek legyenek eligazodni a mindennapi élethelyzetekben. Segítsünk feldolgozni számukra a mindennapokban tapasztalt élethelyzeteket és információkat.

Feladatunk a tanulók hozzásegítése ahhoz, hogy képességeiket a leghatékonyabban kibontakoztatva aktív tagjaivá válhassanak a társadalomnak.

Feladatunk továbbá az egészséges gyermeki lét és egészséges felnőtté válásuk segítése. Megismertessük őket az egészséges környezettel és léttérrel, a megfelelő és a többség által elfogadott normákkal és a helyes erkölcsi szokásokkal.

Ismerjék meg önmagukat, reális énkép alakuljon ki önmagukról, rendelkezzenek jövőképpel, legyenek céljaik az életben. Ismertessük meg velük a szakmákat, foglalkozásokat, a dolgozó ember fogalmát.

A foglalkozások alatt ismerjék meg a gyerekek a helyes családmódot, a család szerkezeti felépítését, a családban elfoglalt helyüket.

Hívjuk fel a figyelmüket a káros szenvedélyek veszélyeire és alakítsuk ki bennük a „NEM”-et mondani tudás képességét.

7.1.2.2.3. Agressziókezelés, viselkedésformálás és konfliktuskezelés

Egyes esetekben olyan problémák és a tanulók számára megoldhatatlannak tűnő helyzetek merülhetnek fel, amelyek indokolttá teszik az adekvát problémakezelést. Ilyen esetekben alkalmazzuk az azonnali konfliktuskezelést, agressziókezelést, viselkedésformálást.

Alkalmoszerűen, az előforduló problémakörnek megfelelően létrehozott csoportban zajlik, a tanulók egyéni képességeit is figyelembe vevő, korcsoportonkénti bontásban.

Célok:

- az érzelmek átélésére épülő konfliktus - kezelő csoportfoglalkozás, viselkedésrendezés,
- szituációknak megfelelő konfliktuskezelés, problémamegoldás,
- sikerfeldolgozó és kudarcűrő képesség fejlesztése,
- alkalmazkodó készség, együttműködési képesség növelése,
- érzelmek kifejezése, pozitív és negatív érzések megtapasztaltatása, rejtett érzelmek felfedeztetése,
- önismeret fejlesztése, másik gyermek megismerésére, elfogadására nevelés,
- a mozgásos játékok és a mozgás koordinációján keresztül rendezni, szabályozni a gyermekek viselkedését, az önszabályozást megfelelő, elfogadható szintre hozni,
- a játékos tevékenység kiemelt szerepének erősítésével az együttjátszás élményének biztosításával erősíteni a pozitív személyiségjegyeket, a csoport összetartozást.

7.1.2.3. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások

Kiemelten kezeljük a gyermek, serdülő és ifjú korosztály szabadidejének közösségben, közösség által történő értékalapú szervezését.

Élmény és kalandpedagógiai módszerek alkalmazásával segítjük a sikerélményhez jutást, a személyiség kibontakoztatása, a társas reakciók harmonikussá tétele, az élményfeldolgozás tanulása érdekében.

Mozgásnevelés, séta - levegőzés, irányított – és kötetlen szabadidős foglalkozások:

Teret, és élményszerzési lehetőségeket biztosítunk a gyermekek számára, hogy a szabad levegőn egyéni sajátosságait és igényeit figyelembe véve, nevelők által figyelemmel kísérve önállóan is választhasson tevékenységet.

Ezekon a foglalkozásokon meghatározó szerepet kap:

- a szabad levegőn történő mozgás, a mindennapos mozgásnevelés, testnevelés elősegítése;
- szervezett séták, kirándulások során a tanulók ismerjék meg természeti értékeinket, óvják és gondozzák a természeti környezetünket.
- a természet szépségének, színeinek, formáinak, hangjainak, időbeli változásainak megfigyeltetésével, ok-okozati viszonyok felfedeztetésével segítjük elő a tér és időbeli tájékozódás fejlődését; a vizuális, és zenei képességek, az alkotó fantázia és az esztétikai készség fejlődését.
- A szabadban töltött időben tartalmas kötött és szabadon is választható játéklehetőségek biztosításával segítjük elő fizikai és mentális fejlődésüket.

- Törekszünk arra, hogy élményekben gazdagodjanak, testileg ügyesedjenek, érzelmileg tartalmasabbá, kiegyensúlyozottabbá váljanak a gyerekek.

Szakköri, szabadidős foglalkozások

Az iskolai ismeretszerzés bővítésére a kollégiumunk különböző szakköröket szervez, melyek elősegítik a képességek fejlesztésén túl intézményi céljaink megvalósítását.

Tanulóink egyéni igényeinek felmérése után lehetőségük adódik egy-egy szakkör munkájába önkéntes választás alapján bekapcsolódni.

A szakkörök által nyújtott tevékenységek a köznevelés és pedagógiai programunk által megfogalmazott céloknak megfelelően a gyermekek szükségleteihez igazodnak évről-évre.

A tevékenységcsoportok alapján: tehetséggondozó művészeti szakkörök, zenei fejlesztés szakkörök, kézműves szakkörök, informatikai szakkörök, sport és mozgás szakkörök segítik a szabadidő kulturált, és hasznos eltöltését.

7.1.2.4. Egészséges életmódra nevelés, önálló életre felkészítés

Kulturált étkezési szokások kialakítása gyakorlása (ebéd, uzsonna elfogyasztása közben):

- A kollégiumi nevelés során fokozott figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozás, a kulturált étkezési szokások kialakítására.
- Az étkezés során lehetőség nyílik az önellátás képességének fejlesztésére, a háztartási és a hasznos életviteli gyakorlati ismeretek átadására, felnőtt életre nevelésre.

Háztartástani-életviteli ismeretek gyakoroltatása (ebéd, uzsonna elfogyasztása közben):

- Terítés, tálalás, kulturált étkezés elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- Az ételek elfogyasztása közben felhívjuk a figyelmet az ételek alapanyagaira, összetételére; ízének, illatának jelentőségére; vitaminok, ásványi anyagok fontosságára. Megbeszélhetjük az ételek elkészítésének folyamatát is.
- Ezeken a színtereken naponta van lehetőségünk a változatos ételek sokféleségét szemléltetesként felhasználni oktatási, nevelési feladataink megvalósítására.

Tanórákon és a többi felkészítő kollégiumi foglalkozásokon is kapcsolódunk a tantárgyi koncentrációs lehetőségeket felhasználva az egészséges életmóddal, és elsősegélynyújtással kapcsolatos témaköröket feldolgozó tantárgyakhoz, egyéb foglalkozásokhoz, és az intézmény egészét átfogó egészségvédelmi, mentálhigiénés munkaközösség által szervezett egészségvédő foglalkozásokhoz. Ismételjük, gyakoroltatjuk az ott elsajátított ismereteket.

***8. Foglalkozási órakeretek
a kollégiumi foglalkozási csoportok számára***

8. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja évfolyamonként és az óvodában

TÉMAKÖR	Óvoda	1-4. évfolyam	4-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
1. A tanulás tanítása	2	4	4	4	4
2. Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	2
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	1	1	2	1	1
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	1	1	1
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	3	2	2	2	2
6. A családi életre nevelés	4	3	2	3	3
7. Testi és lelki egészségre nevelés	3	2	2	2	2
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	1	1	1	1	2
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
10. Pályaorientáció	1	2	2	1	1
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	1	1	1	1	1
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra

Megjegyzés:

A tematikus csoportfoglalkozások témaköreit a csoportfoglalkozások anyagába építve, tervszerűen tervezve, vagy az alkalmasszerűen adódó nevelési helyzetek során dolgozzuk fel, mert alkalmazkodunk a gyerekek, tanulók speciális nevelési igényeihez, egyéni képességeihez. A témák beépítésének arányain (az éves óraszámokon) ugyanezen okból változtattunk.

8.1. Gyógypedagógiai Óvoda csoportfoglalkozásai

Foglalkozás megnevezése	Csoportonként
Anyanyelvi nevelés	1,5
Kultúrfoglalkozás, környezeti nevelési foglalkozások, egészségnevelési foglalkozások, könyvtár	1,5
Munkafoglalkozás	1,5
Játékfoglalkozás	6
Egészséges életmódra nevelés önálló életre felkészítés, kulturált étkezés nevelőtárgyú beszélgetés, csoportvezetői	12
Mozgásnevelés, séta - levegőzés, irányított – és kötetlen szabadidős foglalkozások	1,5
Összesen	24

8.2. Enyhe értelmi fogyatékos és autista tanulók általános iskolájának csoportfoglalkozásai

Foglalkozás megnevezése	Heti óraszámok évfolyamonként							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Tanóra	6	6	6	6	6	6	6	6
Kultúrfoglalkozás	1	1	1	1	1	1	1	1
Könyvtári foglalkozás	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Munkafoglalkozás	2	2	2	2	3	3	3	3
Játékfoglalkozás	3,5	3,5	3,5	3,5	2	2	2	2
Környezeti nevelési foglalkozások, egészségnevelési foglalkozások	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Csoportvezetői	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nevelőtárgyú beszélgetés	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1
Gyermekevédelem	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Diákönkormányzat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Egészséges életmódra nevelés önálló életre felkészítés, kulturált étkezés	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Szakköri és szabadidős tevékenységek, tehetséggondozás	-	-	-	-	1	1	1	1
Mozgásnevelés, séta - levegőzés, irányított – és kötetlen szabadidős foglalkozások	4	4	4	4	3	3	3	3
Összesen	24	24	24	24	24	24	24	24

8.3. Középsúlyos értelmi fogyatékos és autista tanulók általános iskolájának csoportfoglalkozásai

Foglalkozás megnevezése	Heti óraszámok évfolyamonként									
	1.	2.	3.	4.		5.	6.	7.	8.	
Tanóra	3,5	3,5	3,5	3,5		4	4	4	4	
Kultúrfoglalkozás	1,5	1,5	2	2		2,5	2,5	2,5	2,5	
Könyvtári foglalkozás	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	
Munkafoglalkozás	3	3	3	3		3,5	3,5	3,5	3,5	
Játékfoglalkozás	6,5	6,5	6	6		1,5	1,5	1,5	1,5	
Környezeti nevelési foglalkozások, egészségnevelési foglalkozások	-	-	-	-		1,5	1,5	1,5	1,5	
Csoportvezetői	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	
Nevelőtárgyú beszélgetés	0,5	0,5	0,5	0,5		1	1	1	1	
Gyermekevédelem	0,5	0,5	0,5	0,5		1	1	1	1	
Diákönkormányzat	-	-	-	-		-	-	-	-	
Egészséges életmódra nevelés önálló életre felkészítés, kulturált étkezés	3,5	3,5	3,5	3,5		3,5	3,5	3,5	3,5	
Szakköri és szabadidős tevékenységek, tehetséggondozás	-	-	-	-		1,5	1,5	1,5	1,5	
Mozgásnevelés, séta - levegőzés, irányított – és kötetlen szabadidős foglalkozások	4	4	4	4		3	3	3	3	
Összesen	24	24	24	24		24	24	24	24	

8.4. A Készségfejlesztő Iskola és Szakiskola kollégiumi csoportjainak csoportfoglalkozásai

Foglalkozások megnevezése	Heti óraszámok évfolyamonként				
	9.	10.		11.	12.
Tanóra	1,5	1,5		1,5	1,5
Kultúrfoglalkozás	2,5	2,5		3	3
Könyvtári foglalkozás	0,5	0,5		0,5	0,5
Munkafoglalkozás	6	6		6	6
Játékfoglalkozás	1,5	1,5		1	1
Környezeti nevelési foglalkozások, egészségnevelési foglalkozások	1,5	1,5		1,5	1,5
Csoportvezetői	0,5	0,5		0,5	0,5
Nevelőtárgyú beszélgetés	1	1		1	1
Gyermekevédelem	1	1		1	1
Diákönkormányzat	-	-		-	-
Egészséges életmódra nevelés önálló életre felkészítés, kulturált étkezés	3,5	3,5		3,5	3,5
Szakköri és szabadidős tevékenységek, tehetséggondozás	1,5	1,5		1,5	1,5
Mozgásnevelés, séta - levegőzés, irányított – és kötetlen szabadidős foglalkozások	3	3		3	3
Összesen:	24	24		24	24

9.

A kollégiumi foglalkozások keretprogramjának terve a csoportfoglalkozások és foglalkozási csoportok munkájának szervezéséhez és tartalmának meghatározásához.

Fejlesztési feladat: A tanulás tanítása				
Témák	Tartalmak, tevékenységek			
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése - a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó ismereteket. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.			
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
A tanulás elsődleges formája a játék, melynek során sajátítja el az életkorának megfelelő ismereteket. Tegyenek látogatást az intézmény könyvtárába, nézegessenek mesekönyvet, hallgassanak mesét, mondjanak verset.	Egyénre szabott tanulási módszerek segítségével a tantárgyi ismeretek megerősítése, elmélyítése. Egyéni képességeinek megfelelően alakuljon ki alapvető szövegértő olvasás- és íráskészsége, biztos számfogalma. Az iskolai követelmények teljesítéséhez szükséges tanulási technikák elsajátítása. Gondolkodási képességek, nyelvi	- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket. - Tudja szervezni idejét, tevékenységeit. Válgjon hangsúlyosabbá az önálló tanulási tevékenység - Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és	- Egyéni képességei szerint legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat. - A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani. - Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között. - Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat.	- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat. - A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani. - Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között. - Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához

	kifejező képesség, verbális emlékezet fejlesztése. Tegyenek látogatást az intézmény könyvtárába. Hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőséget.	modern eszközöket, használja a könyvtárat. A feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat. - Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.		megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
--	---	---	--	---

Fejlesztési feladat: Erkölcsi nevelés				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség		- Mutassuk be az embert, mint értékekkel rendelkező személyt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel, illetve példák segítségével utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassuk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a gyermekekkel az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
Erkölcsi értékek átadása, gyermeki személyiség formálása. Egymás elfogadása, megértése, segítése. Előítélet mentesség.	Ismerjen meg alapvető erkölcsi értékeket, legyen képes életkori sajátosságainak megfelelő erkölcsi választásokra. Ismerje fel a gyermek az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.	- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben. - Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával. - Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.	- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát. - Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét. - Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.	- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát. - Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét. - Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Fejlesztési feladat: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés				
Témák	Tartalmak, tevékenységek			
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Hagyományosan megrendezett ünnepeinken keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.			
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
Nemzeti jelképeinken, népi- és gyermekjátékokon, meséken, verseken, dalokon keresztül ismerje meg népi kultúránk értékeit, hagyományait.	- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait. - Legyen ismerete jelentős nemzeti ünnepeinkről, és néhány magyar történelmi személyiségről. - Ismerje meg Eger történelmi nevezetességeit.	- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat. - Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt, ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek. - Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait. - Ismerje meg Eger és vonzáskörzetének kultúrtörténetét, hagyományait,	- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága. - Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt. - Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait. - Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.	- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága. - Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt. - Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait. - Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.

		jellegzetességeit. - Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága. - Válgjon nyitottá más népek kultúrája iránt.	- Legyen kellő ismerete Eger kultúrtörténetéről, hagyományairól.	- Legyen kellő ismerete Eger kultúrtörténetéről, hagyományairól.
--	--	---	--	--

Fejlesztési feladat: Állampolgárságra, demokráciára nevelés				
Témák	Tartalmak, tevékenységek			
- a felelős állampolgári magatartás jelentősége - cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet - a demokratikus jogállam felépítése - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	- Szociális és állampolgári kompetenciák kialakítása, felkészítés a közügyekben való részvételre. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.			
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Közösségi élet szabályainak megismerése és betartása. - A gyermekek egymáshoz és a felnőttekhez fűződő együttműködési és érintkezési képességeinek fejlesztése.	- Képessé tenni a tanulókat következtetések levonására, vélemény nyilvánításra, ítéletalkotásra, alapvető törvényszerűségek felismerésére, saját önálló életvitelükhöz szükséges tanulságok levonására. - Legyen tisztában az alapvető viselkedési szabályokkal, a házirendben	- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban. - Lássa be, hogy a törvények a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszközei. - Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és	- Egyéni értelmi képességei szintjén ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.). - Egyéni értelmi képességei szintjén legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.	- Egyéni értelmi képességei szintjén ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.). - Egyéni értelmi képességei szintjén legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.

	megfoglalmazott kötelességeknek tegyen eleget. - Ismerje meg és vegyen részt az iskolai diákönkormányzat munkájában.	társadalmi célok elérése érdekében. - Legyen tisztában az alapvető viselkedési szabályokkal, a házirendben megfoglalmazott kötelességeknek tegyen eleget. - Hatékonyan vegyen részt az iskolai diákönkormányzat munkájában.	- Legyen tisztában az alapvető viselkedési szabályokkal, a házirendben megfoglalmazott kötelességeknek tegyen eleget. - Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.	- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében. - Legyen tisztában az alapvető viselkedési szabályokkal, a házirendben megfoglalmazott kötelességeknek tegyen eleget.
--	--	--	---	---

Fejlesztési feladat: Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció		- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatokat, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Szociális és társas kultúrájuk kialakítása, fejlesztése - Érzelmi nevelés, szocializáció kialakítása - Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni. - Az alapvető magatartási szabályok betartása.	- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni. - Értse, hogy tevékenységével hatással van közvetlen környezetére, csoportjára, társaira. - Láss be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására. - Képességeinek megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.	- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni. - Értse, hogy tevékenységével hatással van közvetlen környezetére, csoportjára, társaira. - Képességei szerint önállóan alkalmazza az alapvető magatartási szabályokat, motiválja társait azok betartására. - Ismerje önmagára vonatkozó adatait.	- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat. - Képességének megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra. - Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni. - Válgék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete	- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat. - Legyen tudatában, hogy az emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben. - Értelmi képességeinek megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra. - Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e

			és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.	lehetőségeket mérlegelni. - Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.
--	--	--	--	---

Fejlesztési feladat: A családi életre nevelés				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban		- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját. - Hívjuk fel a figyelmet a családon belüli abúzus esetén a segítségkérés fontosságára.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Ismerje a család fogalmát, működését, családi viszonyokat, valamint a családban elfoglalt helyét, szerepét - Tudja, hogy a családokban a szeretet, a megértés, a türelem erős összetartó erő.	- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben. - Ismerje fel a család kiemelkedő szerepét az egyén testi, lelki egészségének megőrzésében. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a helyes családmódellet, és a családban esetlegesen	- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben. - Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat. - Életkori sajátosságainak és értelmi képességeinek megfelelően ismerje a helyes szexuális kultúra	- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban. - Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága. - Életkori sajátosságainak és értelmi képességeinek megfelelően ismerje a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának	- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban. - Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága. - Életkori sajátosságainak és értelmi képességeinek megfelelően ismerje a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának

	felmerülő konfliktusok helyes megoldási módjait.	jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban. - Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.	jelentőségét a párkapcsolatokban. - Képes legyen segítség kérni és a megfelelő jogi fórumhoz fordulni az őt ért abúzus esetén.	jelentőségét a párkapcsolatokban. - Képes legyen segítséget kérni és a megfelelő jogi fórumhoz fordulni az őt ért abúzus esetén.
--	--	--	---	---

Fejlesztési feladat: Testi és lelki egészségre nevelés				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés		- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyek, szokások, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültségszabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Intézményi tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Szerezzon ismereteket az egészséges életvitel megalapozásához - Ismerje és alkalmazza az alapvető testi higiéniai szokásokat - Váljon mindennapi élete részévé a rendszeres és aktív testmozgás.	- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével. - Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás. - Vegyen részt az iskolai és külső szervezésű sportversenyek és sportkörök életében. - ismerje és alkalmazza az alapvető testi higiéniai szokásokat	- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével. - Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás. - Ismerje a különféle egészségkárosító szerek hatásait és a szenvedélybetegségeket, tudjon ezekre nemet mondani. - Vegyen részt az iskolai és külső szervezésű	- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével. - Ismerje a különféle egészségkárosító szerek hatásait és a szenvedélybetegségeket, tudjon ezekre nemet mondani. - Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az	- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével. - Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait. - Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

	- Szerezzon ismereteket a közvetlen környezetéből eredő egészségkárosító veszélyforrásokról.	sportversenyek és sportkörök életében.	egészségtudatos életmód. - Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával. - Vegyen részt az iskolai és külső szervezésű sportversenyek és sportkörök életében.	- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával. - Vegyen részt az iskolai és külső szervezésű sportversenyek és sportkörök életében.
--	--	--	---	---

Fejlesztési feladat: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes felelősségvállalás másokért - összetartozás és együttérzés		- Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékossgal élni. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Alakuljon ki gyermektársaik iránt empátia, türelem, megértés és szolidaritás.	- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése. - Legyen érzékeny mások helyzete iránt. - Alakuljon ki az összetartozás érzése. - Alakuljon ki felelősségérzete az idősek, betegek, elesettek iránt.	- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése. - Legyen érzékeny mások helyzete iránt. - Alakuljon ki az összetartozás érzése. - Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a rászoruló társak iránt.	- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékossgal élők iránt. - Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága. - Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a rászoruló embertársak és tágabb környezete iránt.	- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékossgal élők iránt. - Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága. - Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a rászoruló embertársak és tágabb környezete iránt.

Fejlesztési feladat: Fenntarthatóság, környezettudatosság				
Témák	Tartalmak, tevékenységek			
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - 'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.			
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Alakuljon ki a gyermekben a természet szeretetére, megóvására való igény. - A pedagógus irányításával aktívan vegyen részt a természet védelmében.	- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére. - Legyen tudatában a környezet megóvásának jelentőségével, tudja meghatározni, hogy miért kell gondoskodnunk környezetünk növény- és állatvilágáról. - Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti	- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére. - Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne késztetés környezete értékeinek megőrzésére. - Fejlődjenek ki benne a	- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket. - Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. - Részesítse előnyben a természetes,	- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket. - Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. - Részesítse előnyben a természetes,

	igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre. - Fedezze fel, hogy ő maga is a természet része. - Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.	harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre. - Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat. - Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.	újrahasznosítható anyagokat. - Válgják erkölcsi alapelvevé a természet tisztelete, környezete megbecsülése. - Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.	újrahasznosítható anyagokat. - Válgják erkölcsi alapelvevé a természet tisztelete, környezete megbecsülése. - Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.
--	---	--	--	--

Fejlesztési feladat: Pályaorientáció				
Témák	Tartalmak, tevékenységek			
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, elvárásokat. - Mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, képességeit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.			
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Ismerje meg szerepjátékokon keresztül a különböző szakmák, foglalkozások jellemzőit. - Életpálya életkornak megfelelő megfogalmazása.	- Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, fizikai elvárásait, jellemzőit. - Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja. - Életpálya életkornak megfelelő megfogalmazása. - Figyelje érdeklődéssel a különböző szakmák, munkatevékenységek jellemzőit.	- Tudatosuljon a diákokban a pálya és a személyiség valamint a képességek és az adottságok összhangja. - Tudja összehasonlítani az egyes pályák szakmai, fizikai elvárásait, jellemzőit. - Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit. - Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit. - Érdeklődésének és képességének megfelelő szakmát válasszon.	- Ismerje saját képességeit. - Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával kapcsolatban. - Érdeklődésének és képességének megfelelő szakmát válasszon. - Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat. - Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak.	- Ismerje saját képességeit. - Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit. - Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat. - Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak - Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával kapcsolatban.

Fejlesztési feladat: Gazdasági és pénzügyi nevelés				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás, gazdálkodás - pénzkezelés technikái		- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban, a családban a helytelen gazdálkodás miatt, és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük, és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Ismerje meg játékokon keresztül a pénzhasználat alapjait.	- Ismerje meg játékokon keresztül a pénzhasználat alapjait. - Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal. - Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.	- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit. - Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal. - Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat. - Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze. - Ismerje a vásárlás fogalmát, folyamatát.	- Ismerje a vásárlás fogalmát, folyamatát. - Próbálja mérlegelni a „felesleges és szükséges” közötti különbséget. - Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit. - Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit. - Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.	- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit. - Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit. - Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze. - Próbálja mérlegelni a „felesleges és szükséges” közötti különbséget.

Fejlesztési feladat: Médiatudatosságra nevelés				
Témák		Tartalmak, tevékenységek		
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei		- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiumok (internetes ismeretterjesztő oldalak stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogsabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájárulásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékküggőség kóros hatásainak bemutatása.		
Fejlesztési követelmények				
Egyéni képességeihez mérten, és életkori sajátosságainak megfelelően				
Óvoda	1-4. évfolyam	5-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- Ismerje fel a különböző információhordozókat, és képességeinek megfelelően használja is azokat.	- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között. - Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit. - Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online	- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között. - Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit. - Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online	- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására. - Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra. - Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online	- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására. - Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra. - Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online

	média nyújtotta lehetőségeket. - Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait. - Tudjon szelektálni a neki megfelelő televíziós műsorok közül. - Legyen képes a valós tények és a fikció megkülönböztetésére.	média nyújtotta lehetőségeket. - Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához. - Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait. - Tudatosuljon bennük, az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.	média nyújtotta lehetőségeket. - Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait. - Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek. - Tudatosuljon bennük, az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.	média nyújtotta lehetőségeket. - Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait. - Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek. - Tudatosuljon bennük, az ezekben az alkalmazásokban lévő veszélyforrások, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmi érintkezés megkülönböztetése.
--	--	---	---	---

10. A kollégiumi nevelés eredményessége, értékelés

10.1. A pedagógus nevelőmunkájának eredményessége, értékelése

- **2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról**
- **401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról**
- **18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről**

A kollégiumi nevelő munka eredményességének szempontjait a nevelőtestület **a fent említett törvényi szabályozás alapján** közösen alakítja ki, és közösen foglaljuk rendszerbe, hogy milyen szabály alapján vesszük figyelembe a belső és külső vizsgálatok és mérések eredményeit. Így különösen a kollégiumi pedagógusok teljesítménye eredményességének értékelésénél a kollégiumi tehetséggondozásban, illetve a hátrányok leküzdésében vállalt pedagógusi szerep és a pedagógusok tudása hasznosulásának mértéke is figyelmet kap. A partneri mérések, a szülők által történő jelzések visszacsatolása, az intézményi önértékelés a kollégiumi tanulók nevelésében, irányadók hogyan végezzük munkánkat.

A nevelés eredményessége szempontjából kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyerekek, tanulók és a csoportok neveltségi szintjének, közösségi életének, természetesen a csoporttagok egyéni sajátosságait is figyelembe véve.

Az eredményesség értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását, milyen szinten fejlesztette a tanulókat (figyelembe véve a tanulók egyéni sajátosságait).

10.2. A gyerekek, tanulók értékelése

Az értékelés elvei:

- A foglalkozásokon, folyamatosan, személyre szabottan, a pozitív megerősítés elvét alkalmazva értékelünk.
- Az ismeretek elsajátítása, képességek, készségek fejlődése területén a gyermek, tanuló önmagához mért fejlődését, a feladatvégzéshez való hozzáállását, motiváltságát is értékeljük.
- A tanuló társaihoz, felnőtt környezetéhez való viszonyulását, magatartását is megfigyeljük, és értékeljük.
- A gyermek tanuló egyéni teljesítményeit, erőfeszítéseit és a közösségben, a közösségért végzett munkájának eredményeit is figyelembe vesszük szorgalma és magatartása értékelésekor.
- Önértékelésük, kritikai érzékük fejlesztése érdekében önmaguk teljesítménye reális értékeléséhez és társaik, valamint kollégiumi csoportjuk értékelésének gyakorlásához valóságos terepet biztosítunk.

Az értékelés formái és rendszeressége:

- **Egyéni teljesítmény értékelése:** Elvárt, hogy minden foglalkozás közben és végén, összefoglalóan történjen.
- **Egyéni kollégiumi jellemzés:** Intézményünk nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a szülők képet kaphassanak gyermekük kollégiumi életének, munkájának mindennapjairól. A szülői háztól távol a diákok a kollégiumi közösségben társaik hatására sokszor az addigi szokásoktól eltérő viselkedést vehetnek fel. A tanulóról a hétköznapiakban a pedagógiai programunkban meghatározott módszertan alapján félévente tanulói jellemzés készül, annak érdekében, hogy a szülők is képet kaphassanak gyermekük közösségben mutatott viselkedéséről.
- **Csoportos értékelés:**
Napi, heti, havi értékelés a csoport kiemelt feladatainak megvalósítása után, csoport szinten.

Célja a csoporttudat erősítése, a tanulói tevékenység és magatartás kritikusabb szemlélése. Törekszünk arra, hogy a gyerekeknél az én tudat az egyéni képességekhez mértén kialakuljon.

A kritikai érzékük fejlődjön, örüljön elért eredményeinek, hibáit ismerje fel, próbálja belátni és viselje tettei következményeit.

Tevékenységet rendelje alá az általa kitűzött hosszabb távú céloknak.

Minden csoport a délutáni foglalkozásai végeztével napi, heti és havi szinten, saját csoportszabályaik alapján végzi el az értékelést. Egyénenként - a tanulók képességeit figyelembe véve- szóban, csoport előtti dicsérettel, pontokkal és csillagokkal, matricákkal történő jutalmazás a leggyakoribb értékelési forma. A csoportnormáknak nem megfelelő viselkedés is értékelésre kerül. Legtöbb csoportnál együttesen találják ki a legalkalmasabb módszert.

Egyéni versenyek meghirdetése (pl. tisztasági verseny, sorakozó verseny) után a kollégiumi nagyobb közösség előtti értékelés, jutalmazás.

Csoportok közötti versenyek meghirdetésével, ahol egy-egy tágabb korosztály méri össze erejét a kollégiumi nagyobb közösség előtti elismerés.

Hálónként: a tisztaság, rend értékelése havonként, illetve a hálótermekben való helyes viselkedési szabályok betartásának értékelése a nagyobb kollégiumi közösség előtt.